

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATAJA

Nr. 2. XV aastakäik

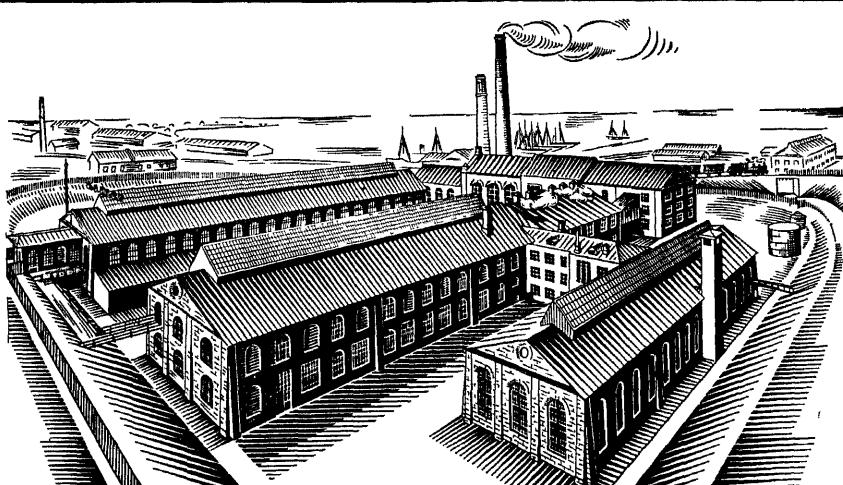
16. jaanuaril 1940

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . kr. 3.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	$\frac{1}{1}$ lk. . . kr. 40.00
Poolaastas 2.00	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	$\frac{1}{2}$ 22.00
Välismaale 7.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	$\frac{1}{4}$ 12.00
Poolaastas 4.00		Kaanekülgdedel—kokkuleppel

SISU: Uue ärimaksu seaduse kehtimapanemise vajadusest. Saksa priisikorraldus. Halgaaine arvestus arvepidamises. Saksa usaldusvalitsuse õigusliku seisundi kujunemine. Iseseisvate jaekaupeeste kaitsevõitlus USA-s. Jüri Jaakson 70-aastane. Maksustamisküsismusi. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Kirjandust. Äride register. Välibürsid. Kaubahindu. Toiduainete turg. Tallinna börsi kursisedel.

Tekstiilvabrik
Als OSKAR KILGAS
Tallinn

*Ketramise, kangakudumise, suka-, trikoo-, pütsi- ja
paelaosakonnad. Värvikoda ja appreeterimine.*

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ãrisõpradele soovivad firmad:

**Põhja Paberi- ja Puupapivabrikute
A.-Ü.**

Tallinn

A.-S.

Telliskivi Tehased

Tatari 21 b

Taimevõitehas

„OLIVIA“

om. K. Detert

Uue ärimaksu seaduse kehtimapanemise vajadusesi

R. Berendsen

Praegu kehtiv ärimaksu seadus, mis on osa otsemaksude seadusest, lühendatult OMS, on pärit mitmeid kümneid aastaid tagasi Vene ajast. Ta avaldati Vene Seaduse Kogu V koites 1914. a., kuid juba samal aastal võeti ta paaril korral muutmisele ja täiendamisele. Edasi järgnesid mainitud seaduse muutmised ja täiendamised 1915., 1916. ja 1917. aastal ning viimasel kujul võeti ta, nagu palju teisigi Vene seadusi, Eestis tarvitusele.

Kohe aga selgus, et seadus, mis oli koostatud suure Vene riigi jaoks, mille poliitiline ja majanduslik olukord oli täiesti erinev väikeriikide omast, ei ole Eesti oludele sobiv. Ja nii näeme, et alates 1919. a. kuni 1928. aastani iga aasta tuli ärimaksu seadust muuta ja täiendada. 1928. aastal võeti mainitud seadus põhjalikule revideerimisele ja Riigikogu andis ärimaksu kohta käivate seaduste muutmise seaduse (avaldatud Riigi Teatajas nr. 44 — 1928. a.), mis tõi rea olulisi muutusi veneaegsesse ärimaksu seadusse.

Aga ka pärast seda, hilisemal aastail, on ärimaksu seadust veel mitmel korral muudetud ja täiendatud, olgugi vähemas ulatuses.

Sääraseni kümnetel kordadel muudetud seadus on vaevalt käsitamiskõlviline. 1937. a. asuti koostama täiesti uut ärimaksu seadust. Seaduse eelnõu valmis 1938. aastaks ja seadus ise anti Riigihoidja dekreedina 8. aprillil 1938. a. (avald. RT nr. 39 — 1938. a.). Kuna sellast seadust, nagu seda on ärimaksu seadus, ei saa tema kõigis osades, eriti põhiärimaksu osas, aasta keskel kehtima panna, ja et maksnikele anda võimalus enne kehtimapanekut temaga igakülgselt tutvuda, siis nägi mainitud seadus ette, et ta jõustub erilise kehtimapaneku seadusega.

Ärimaksu seaduse kehtimapaneku seadus esitati Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule 1938. a. lõpul. Kuid selleks ajaks oli juba ilmnenedud, et ka uus ärimaksu seadus sisaldb endas mõningaid hunki. Neid tuli korrigeerida kehtimapaneku seadusega. Selleks võttis Vabariigi Valitsus eelnõu Riigikogust tagasi ja andis selle Maksu-seaduste Kodifitseerimise Komisjonile, kes uut ärimaksu seadust läbi vaadates teeks selle muutmiseks ja silumiseks vastavad parandused ärimaksu seaduse kehtimapaneku seaduses.

Kodifitseerimise komisjon on nende ridade kirjutaja teadmisel selle tööga juba ümarguselt

aasta tagasi lõpule jõudnud ja on oma töö esitanud Majandusministeeriumile, kuid ärimaksu seaduse kehtimapanek ei ole siiski veel edasi nihkunud.

Vahepeal on aga nõudmine iseseisva ja viimistletud ärimaksu seaduse järele üha kasvanud. Olgugi et uus ärimaksu seadus end. OMS'iga võrreldes ei lähe laiku maksu määramise süsteemilt ja ei tõota tuua ka märkimisväärseid hõlbustusi maksnikele maksukoormatuse suhtes, on tal häid külgi võrreldes senise seadusega. Seda kõigepealt selguse mõttes.

Praegune seadus on liialt laiali paisatud ning lünklkil; neid lünki täidetakse end. Vene senati ja meie Riigikohtu seletustega. Harilikul kodenikul on aga äärmiselt raske orienteeruda nende seletuste rägastikus, et valida välja see õige seletus, mis lahendaks tem a küsimuse. Illus-tratsiooniks võiks tuua kas või näite nende kavipade suhtes, milledega on keeldud kaubelda III järgu äriettevõtteil. Praeguse korra juures määrab äri järgu (põhiärimaksu määra) kaup, millega poes kaubeldakse. III järgu äritunnistusega ettevõte ei tohi kõikide nende kaupadega kaubelda ega neid oma kaupluse ruumes või laos hoida, mis on lubatud II või I järgu kaubanduslikul ettevõttel. Ja nii on harilikuks nähteks, et koostatakse protokolle ja karistatakse III järgu äriettevõtteid, kelledelt on leitud kas paar peenahast saabast, ölivärve, tükk siidriiet, välismaa päritoluga kaelaside, mõni jalgratta osa jne. See tekib suuri arusaamatusi eriti väikelauameeste riidades, kel on sageli töepooltest raske teha vahet, mis on nende suhtes „lubatud“ või mis on „keeldud“ kaup. Säärase, näitena toodud, arusaamatuse kõrvaldaaks aga uus ärimaksu seadus, kuna ta näeb § 28 ette, et peamiseks tunuseks äriettevõtete järkudesse jagamisel on ettevõttele läbikäik, brutotasu või puhaskasu, mitte aga mõni juhuslik kaubaartikkel.

Ka on kehtiva ärimaksu seaduse järgi I, II ja III järgu äritunnistuste hinna vahe liig suur. Nagu teada, maksab III järgu äritunnistus aastas 80 krooni; kui aga III järgu kaubandusliku ettevõtte pidaja peab mõne tühise kaubaartikli pärast lunastama II järgu äritunnistuse, siis maksab see juba 105 kr. (äritunnistuste hinnad on näidatud ilma Kaubandus-tööstuskoja mak-

suta). Siin on hinnavahe väga tunduv, eriti veel siis, kui see toob enesega kaasa ka teedekapitalimaksu (maal asuvate ettevõtete juures). Uus ärimaksu seadus, mis jagab ettevõtted 12 jäärku, on selle poolest palju painuvam ja äritunnistuste hinna vahe tagasihoidlikum.

Ka puhtakasumaksu suhtes tooks uus ärimaksu seadus enesega kaasa mõningaid kergendusi, mille juures aga praegu peatuda ei oleks otstarbekohane.

Nii on maksumaksjate seisukoht, mis nõuab

kehtivat ärimaksu seaduse asendamist uuega, küll täiesti põhjendatud. Ka fiskuse seisukohast ei tohiiks see vastuseismist leida, kuna fiskus peaks just eriti olema hüvitatud maksude õiglasest määramisest ja et maksuseadused oleksid selged, mille juures väärtolgendamine oleks võimalikult välditud. Kui see nii on, ja teist seisukohta on raske ette kujutada, siis peaks olema ühine soov, et uus ärimaksu seadus kehtima pandaks. Temaga tutvumiseks on maksnikel ja maksuametnikel juba küllalt aega olnud.

Saksa priisikorraldus

Imant Siimer, vandeadvokaat

Saksa valitsus on oma otsusega 28. aug. 1939. a. kuulutanud uue priisikorralduse ja maksvusetuks tunnistanud 3. aug. 1914. a. priisikorralduse.

Priisiõigus sisaldab õiguse vaenulisi ja neutraalseid laevu kinni pidada ja läbi otsida, nende laevade ja nendel leiduvate varadega toimida vastavalt priisiõigusele. Priisiõigusele ei allu sõja-laevad ega teised veeabinõud, mis eranditult on avalikus valduses ja mis pole määratud ega kasutatud kaubanduse otstarbeks. Valitsus määrab alguse ja ajavahemiku lõpu, mille kestes priisiõigus on kehtiv.

Priisiõigus on kehtiv: lahtisel merel, Saksa riigi, tema liitlaste ja vaenlaste territoriaalvetes ning laevasõiduks tarvitatavates sisevetes nende lähtekohtades ja seadeldistes.

Priisiõigus ei ole kehtiv: neutraalsetes territoriaalvetes ja vetes, missugused lepingu alusel Saksa riigiga on sõjategevuseks suletud.

Laeva vaenuline või neutraalne iseloom määratkse kindlaks lipu varal, mille omamiseks ta peab õigustatud olema. Ei ole laev õigustatud lippu omama, siis on laevaomaniku kodakondus määrv. Niikaua, kui pole võimalik laeva iseloomu vastuvaidlematult kindlaks määrrata, tuleb teda kohelda kui vaenulist. Vaenulise laeva üleminekut neutraalse lipu alla ei tunnustata, kui see on toimunud sõjaolukorras väljudes. Vaenuline või neutraalne vara iseloom on määratav omaniku kodakonduse järgi; kui omanik on kodakonduseta, siis tema elukoha järgi. On vara mõne seltsi oma, siis on selle seltsi asukoht määrv. Niikaua, kui pole võimalik vara iseloomu vastuvaidlematult kindlaks määrrata, tuleb seda kohelda vaenulisena. Vahetab vaenuline vara sõidu ajal omanikke, jäab kuni sihtkohta saabumiseni varale vaenuline iseloom, kui vahetus on toimunud pärast priisiõiguse kehtimahakkamist.

Vaenulised laevad alluvad kinnipidamisele ja

ärvaviimisele. Vaenuline vara vaenulise laeva pardal allub keelustusele ja ärvaviimisele. Neutraalne vara vaenulise laeva pardal on vaba ja see allub ainult siis keelustusele ja ärvaviimisele, kui see on konterbant või kui see kuulub omanikule, kes omab konterbanti; kui laev toimetab blokaadimurdu erandiga, kui kaubalaadija töendab, et ta laeva laadimise ajal ei olnud ega võinud olla teadlik blokaadimurru kavatsustest; kui see kuulub kaptenile või laeva omanikule, missugune vaenulise juhatuse all sõidab, vägivaldset vastupanu avaldab või vaenulist toetust annab; asjad, mis kuuluvad vaenulise laeva meeskonnale või reisijatele ja on nende isiklikuks kasutamiseks määratud, on vabad. Konterbandiks (tingimus-teta konterbandiks) loetakse kõik asjad ja ained, mis vahenditult lähevad maa-, mere- või õhurelvastuseks ja mis on määratud vaenulise maa-ala jaoks või vaenulise võimu käsutusse. Ei tehta vahet, kas juurevedu toimub vahenditult või on mõni ümberlaadimine või edasisaatmine tarviligne.

Laevad vaenuliste sõjalaevade kaitse all on kõigiti sõjahtude kätte jäetud, need alluvad kinnipidamisele ja ärvaviimisele. Neutraalsed laevad omaenese kaitse all ei allu kinnipidamisele ega läbiotsimisele. Kaitselaevalde komandörlt võib teateid nõuda tema poolt juhitavate laevade iseloomu ja laadungi kohta.

Kinnipeetud vaenulisi laevu võib hävitada, kui nende ärvaviimine osutub kasutuks või kindlusestuks.

Samaaegselt kuulutatud priisikohtu korraldus reguleerib järeluurimise õiguslikkuse Saksa priisiõiguslikkuse kohaselt. Priisikohtu ja priisiasutuste tegevus algab ajast, millal priisiõigus Saksa valituse korralduse kohaselt on kehtima pandud.

Priisid on vaenulised laevad või varad, missugused priisiõiguse kohaselt on kinni peetud ja konfiskeeritud.

Hulgeline arvestus arvepidamises

Hulgalseks arvestuseks arvepidamises nimetaakse niisugust toimingut, millega müüdud ese arvestatakse peale rahalise väärtsuse veel ka arvuliselt ehk hulgaliselt.

Niisugune toiming paistab iseenesest olevat lihtne ja igale raamatupidamistundjale arusaadav. Ometi teavad paljudki raamatupidajad ja äriomanikud, kui keeruliseks võib see küsimus muutuda, kui raamatud on esitatud maksuametile äritegevuse tulemuste töendisena. Niisugustel juhtudel hulgeline arvestus sagedasti osutub komistuskiviks ja raamatuid ei tunnistata küllaldaseks töenduseks äritulemuste kindlakstegemisel. Selle töttu hulgallise arvestuse küsimus on paljudele äriomanikele ja tegelikele raamatupidajale nagu mingiks kummituseks, mis neid alatiselt hirmutab. Seepärast ei ole liigne selle küsimuse juures veidi lähemalt peatuda.

Meil teatavasti ei ole seadust raamatupidamise kohta ja veneaegse kaubandusseadustiku vastavad eeskirjad on ammugi vananenud ja selle nõuete täpne täitmine tänapäeval raske. Kuid raamatupidamise põhireeglid on rahvusvaheliselt sedavõrd kindlasti välja kujunenud, et need on köigis haritud maades ühesugused. Üks sellaseist põhireegleist nõuab kaupade arvestust nii väärtsuse järgi kui ka hulgaliselt. Selle nõude õiguslus saab arusaadavaks, kui tuletame melle, et raamatupidamise tekkimine ja areng on õleti suurkaubanduse produk.

Suurkaubandus oma ulatuslike ja õige mitmekülgsete tehingutega ei saaks kiilma hulgallise arvutuseta selget ülevaadet oma ladude seisukorras ja tehingute tulemustest. Kuna müük suurkaubanduses toimub hulgi, s. o. suurel arvul, ja tehingud tavaliselt ei järgne üksteisele nii kiires korras kui jaekaubanduses, siis hulgeline arvestus ei tekita siin erilist raskust. Näiteks kui suurkauplus müüb vagunitäie vilja kaaluga 15.000 kg või 100 kotti jahu à 50 kg = 500 kg, siis ei ole neid hulki raske raamatutse kanda, eriti niisuguste kaupade juures, kus kaup müükse edasi kindlaalulistes või -arvulistes standardpakistes. Niisugusel juhul ei ole tarvidust kaupa enne ärasaatmist uesti kaaluda või üle lugeda, vaid pakiste arv ise näitab kauba kaaalu või arvu.

Koguni teisiti on lugu jaekaubanduses, kus kaup väikestes kogustes läheb otseteed tarbijale kätte. Siin on köigepealt tehingute arv võrratult suurem kui suurkaubanduses ja see nõuab võimalikult kiiret teenimist. Kauba müük toimub siin sageli väga väikestes kogustes, mille ülesmärkimine nõuab aega ja vaeva, kuid lõpuks siiski ei anna täpseid tulemusi. Võtame näiteks kirjutustarvete-

kaupluse, kus ostja valib endale 3 kirjutussulge igauks iseliiki. Kui müüja märgib kassatähede 3 kirjutussulge — 15 senti, siis on juba üksi sellega kogu hulgeline arvestus segi paisatud, sest kujuteme, et 1 sulg maksis 3 senti, teine 5 senti ja kolmas 7 senti. Kui aga müüja tahaks iga sule tema liigi järgi eraldi üles märkida, nagu see hulgalseks arvestuseks tingimata on vajaline, siis peaks ta ülesmärkimisele märksa rohkem aega kulutama kui müümisele. Ja kui ta sordi märkimisel suure kiirusega kogemata eksib, siis on jälle kogu arvestus segi paisatud. Kuid suurem vaev tuleb veel raamatupidamises. Ütleme, et sellaseid müüke on päeva jooksul olnud pärkümmend. Võimatu on iga üksikut sulge raamatutse märkida, seepärast peaks vähimalt kogu päevase müügi iga liigi alalt kokku võtma ja üldsumma sisse kandma. Kui aga samale kassatähede on märgitud veel mitmesugust muud kaupa, mida sama tarbija ostis, nagu tint, paber, pliatsid j. n. e., siis tuleb iga kassatähed vääribolla kümme korda ikka jälle uesti läbi vaadata, et iga kaup vastavale kohale sisse kanda. Kauba erilike on aga sadu ja tuhandeid. Et üks inimene vähegi ulatuslikuma müügi juures sellase sissekandega toime ei tule, see peaks vastu vaidlemata selge olema. Kuid tööd aga ei saa jaotada, sest kuidas saab teine samalt kassatähelt pliatseid sisse kanda, kust mina praegu sulgi margin. Ja mida sellega õleti saavutatakse? Absoluutset täpsust ometi mitte, sest vääribolla mõni sulg pudenes müügi juures kogemata maha ja läks kaduma. Sellaseid näiteid võiks igalt jaemüügi alalt tuua veel sadu, kuid piirdume eeltoodud näitega, millest selgub, et jaekauplates on hulgeline arvestus võimatu.

Veel keerulisemaks muutub hulgeline arvestus neis kauplusis, kus müük toimub nii hulgi kui ka jaeti. Ja niisuguseid ärisid on meil palju, sest puhtsurärised, kus müük toimub ainult hulgi, on meil ainult mõned üksikud. Kuna müük niisugustes kauplustes toimub ka hulgi, siis vähimalt hulgimüügi kohta peaks olema ka hulgeline arvestus. Kuid see üksi ei annaks seisukorras õiget pilti, kuna osa müükki toimub jaeti, mida, nagu eespool nägime, on võimatu hulgaliselt arvestada. Kuidas niisugusel korral talitada, selle kohta ei ole mingisuguseid eeskirju ega autoriteetseid juhiseid. Et siiski igal ajal teadlik olla oma lao seisukorras, selleks võiks toimida järgnevalt.

Köigepealt tuleb hulgimüük kindlasti eraldada jaemüögist, võimalikult ka ruumiliselt. Oma jaekauplust tuleb niisugusel korral kohelda kui iga teist võõrast kauplust, ja kaup, mis hulgimüügil

on antud jaekauplusesse, tuleb vastava kauba arvele hulgaliiselt märkida — „antud jaekauplusele“.

Sellega saavutame, et hulgaliine arvestus hulgimüügi raamatutes oleks korras. Mõistagi, tuleb piinlikult selle järele valvata, et müümise juures mõlemate likide kaubad ei läheks segi. Näiteks, kui keegi jällemüüja tahab saada koti suhkrut, et seda siis ei võeta jaekaupade hulgast, vaid hulgikaupadest. Seepärast ongi väga soovitatav ruumide eraldamine. Ka on otstarbekohane pidada jaekaupluse ruumes võimalikult vähemal hulgali kaupa, nii et juba selle tõttu ei jatkuks seda müümiseks jällemüüjaile. Arvepidamises tulevad nii-sugusel korral hulgimüügi ja jaemüügi arved eraldi pidada.

J a e m ü ü g i a r v e s t a m i s e k s mõnelt poolt soovitatakse kasutada nn. „kontroll-arvet“, nagu see on taviliselt tarvitusel ühistegelikes ettevõtteis. Minu arvates „kontroll-arve“ ainusiklikeks ettevõtteis ei ole sobiv ega anna neid tulemusi, mis temalt loodetakse. Ühistegelikes ettevõtteis on „kontroll-arvel“ oma kindel siht ja otstarve, nimelt vastutaja-müüja kontrollimine, milles on tületatud ka arve nimetus. Selleks sissetulnud kaubad kantakse köigepealt kauba-arvele ja sealt pärast müügi-hinna kindlaksääramist tervena kauba kontrollarvele müütihiinnaga. Kuna vastutav müüja omapead, ilma juhatuse erilise otsuseta, ei tohi kaupa ühtki senti odavamalt müüa kui oli määratud, siis igakordne kontroll-arve saldo peab võrduma inventuurile, mis on hinnatud müügibinnaga. Ainusiklikeks ettevõtteis on aga lugu veidi teisiti. Siin on müügihiinna kui ka hinnaalanduste määrajaks ettevõtte omanik ainuksi. Tihti tehakse ostjale teatud hinnaalandus, kas ostusuuruse, tingimise või mõnel muul põhjusel. Siin ei ole iga asja müügihiinad nõnda kõlkumata kindlad, nagu need ühistegelikes ettevõtteis paratamatult peavad olema, sest muidu kaoks võimalus kontrollida ärijuhti. Nagu juba tähendatud, on kauba „kontroll-arve“ siht ainult vastutavat müüjat või ärijuhti kontrol-

lida, hulgaliise arvestusega ei ole aga sel arvel vähematki tegemist ja selleks ei anna ta ka mitte mingisuguseid andmeid.

Eraettevõtetes võiks ehk jaemüügil hulgaliiseks arvestuseks kasutada järgnevat viisi, mis ei ole küll just absoluutsest täpne, kuid annab siiski teatud määral ülevaate kauba läbimüügi ja ka tagavarade kohta.

Selle viisi järele tuleks peale kauba-arve pidada eraldi müügi-arve. Kauba-arvele kantakse köik saadud kaubad nende omandamishinnaga, müügi-arvele aga köik kauba müügist saadud summad. Kui mõni kaup, näiteks tühn heeringaid, on läbi müüdud, siis kantakse see om a n d a m i s e h i n n a g a kauba-arve kredit-poolele ja müügi-arve deebet-poolele. Sellega kauba-arve saldo näitaks meile umbkaudu igakordset kauba tagavara ja kauba-arve saldo — saadud kasu. Muidugi on need arvud veidi ebätäpsed kuni inventuuri, kus selguvad vahed kantakse samuti kauba-arvelt müügi-arvele ja sellega selgitatakse täpne laoseis ja saadud kasu.

Kuigi eelkirjeldatud viis ei ole hulgaliiseks arvestuseks täpne igal momendil, annab see aasta lõpuks või mõneks muuks inventuuri momendiks siiski küllalt täpsed andmed hulgaliiseks arvestuseks.

Muide, hulgaliise arvestuse kohta kinnitavad köik autoriteedid arvepidamise alal (Schär, Leitner, Sivers j. t.), et see nisuugusel kujul, nagu taviliselt öpetatakse ja nagu see on nõutav suurkaubanduses, on praktiliselt teostamatu jaekaubanduses. Kuid meil kahjuks minnakse selle nõudmisenega äärmuseni ja iga jaekaubanduse arvepidamine, mis ei sisalda hulgalist arvestust, tunnistatakse kõlbmatuks. Seepärast oleks tungivalt soovitav vastav määrus, mis kindlakujuliselt selektaks, kuidas äridel tuleb oma raamatuid pidada, et need vastaksid seaduse nõudeile, kuid seejuures siiski praktikas oleksid teostatavad.

J. I.p.

Saksa usaldusvalitsuse õigusliku seisundi kujunemine

Sakslaste ümberasumisega seoses olevad õiguslikud küsimused hakkavad enam selginema. Kaubandus-tööstuskoja valijad on suurel määral huvitatud, missuguseel teel võivad nad saada rahuldust oma nõudmistele lahkinud sakslaste vastu. 15. oktoobri 1939. a. ümberasumise protokollist nähtus küll, et need küsimused kuuluvad lahendamisele Saksa konsulaadi juures asutatavas Saksa usaldusvalitsuses.

Protokolli eeskirjad Saksa usaldusvalitsuse tegevuse alust, õiguste ja kohuste üle on aga väga lakkoonilised ja juriidiliselt täpsustamata. Nii näiteks on protokolli põhjal Saksa usaldusvalitsuse ülesandeks muuseas „k o r r a l d a d a l ö p l i k u l t ümberasujate kogu varandust ning h o o l i t s e d a ümberasustatute mahajäävate völgade ning kohustuste katmise eest“. Saksa usaldusvalitsuse õiguslik seisund ette nähtud „hoolitsemise“ teostamisel

oli väga ebaselge. Art. III p. 1. tekstist paistab, nagu jäeks Saksa usaldusvalitsus tegevusse ümberasunute täisvolinikuna-valitsejana, kes tegutseb ümberasunu nimel ja arvel.

Selle vastu on art. III p. 2 eeskiri, mis määrab, et Saksa usaldusvalitsus „kannab tema poolt valitsetava varandusega ühisvastutust“, tekitanud osalt põhjendatud arvamist, et Saksa usaldusvalitsus võib tegutseda omal nimel ja et hagi esitamisel vastutab Saksa usaldusvalitsus solidaarse kostjana.

On teada juhuseid, kus sellaseid hagisid on esitatud, tähele panemata jättes, et Saksa usaldusvalitsus ei ole veel õigupäras t loodud. Vastupidi sele arvamisele võis anda alust asjaolu, et juba on toimunud rida tehinguid „asutamisel oleva Saksa usaldusvalitsusega.“ Nende tehingute juriidiline iseloom paistab väljapoole olevat küllaltki ebaselge.

Nendest raskustest on oldud nähtavasti väga hästi teadlik protokolli allakirjutamisel, sest sellele viitab eeskiri, mille kohaselt Eesti valitsus kohustub hooit kandma, et Saksa usaldusvalitsus saaks tema ülesannete teostamiseks eesti seaduste kohaselt vajaliku õiguslike seisundi.

Vajaliku Saksa usaldusvalitsuse õiguslike seisundi määramisele näib suure sammu lähemale viivat Riigikogule esitatud Saksa usaldusvalitsuse õiguslike seisundi seaduse eelnöö.

Eelnöö põhilisest ülesehitusest on huvitavam ära märkida järgmist.

1. Saksa usaldusvalitsus kasutab erilise loata ning registeerimata kõiki juriidilise isiku õigusi;
2. Seaduslikuks Saksa usaldusvalitsuse esindajaks on tema president, keda nimetab Saksa saadik;
3. Saksa usaldusvalitsuses tegutseva Eesti valitsuse usaldusmehe ülesanded ning õigused määratakse hiljem (märgime ära, et protokolli kohaselt peab usaldusmehele jäätma õigus takistamatult tutvuda usaldusvalitsuse asjaajamisega ja tal on õigus viia vaidlusuluseid küsimusi lahendamiseks eesti-saksa lepituskomisjoni).

4. Saksa usaldusvalitsusel on õigus võtta enda valitsemisele ümberasujate kogu Eestis olev vara.

Sellest eeskirjast saab järel dada, et varanduste valitsemisele võtmine ei olene ümberasunu tahtavaldisest, vaid Saksa usaldusvalitsus võib toimida koguni vastukäivalt tema soovile. Seega lähenevad Saksa usaldusvalitsuse ülesanded sisuliselt h o o l d a j a kohustustele.

5. Vormiliselt toimib Saksa usaldusvalitsus siiski vastava ümberasuja seadusliku volinikuna, kes võib esineda kõigis kohtu- ning ametiasutustes ja eraisikute ees ilma ümberasuja erivolituseta.

Kohtuasjades on seda eeskirja vaja täpselt jälgida, sest hagi esitamine Saksa usaldusvalitsuse vastu ümberasunu õigusjärglasena võib vormilistel põhjustel luhtuda. Hagi tuleb esitada nähtavasti

ümberasunu enese vastu, tema asukohaks lugedes viimast elukohta Eestis, kutsed ja teated aga saates Saksa usaldusvalitsusele.

6. Saksa usaldusvalitsusel on õigus lasta kanda kinnistusregisterisse tema valitsemisel olevatekin nisisajadele keelumärget.

7. Senine varanduse eestkostmine või hooldamine läheb eesti hoolduskohtu kaudu üle Saksa usaldusvalitsusele.

8. Saksa usaldusvalitsus võib esineda pärijana.

9. Saksa usaldusvalitsuse läbikäimine Eesti kodanikega ja asutustega toimub eesti keeles.

10. Saksa usaldusvalitsusel on õigus tiles kutsuda kuulutusega Riigi Teatajas nimeliselt nime tattud ümberasuja kõiki usaldajaid teatama ümberasu ja vastu olevaist nõud -ist Saksa usaldusvalitsusele 4 kuu jooksul, arvates kuulutuse avaldamisest. Selle täh aja jooksul teatamata jäänud nõuded ei tule rahuldamisele Saksa usaldusvalitsuse valitsemisel olevast varast.

Peale nende sisalda eelnöö eeskirju Saksa usaldusvalitsuse maksustamise, mitmete eriküs muste ja tegevuse lõpetamise aja kohta.

Ülaltoodud lahendused on toonud juba vastuse reale pakitsevaist küsimusist. Olgugi et ikkagi on raskusi Saksa usaldusvalitsuse juriidilise ilme määramisel, võib vahest ära märkida tema kolme palet:

I Juriidilise isikuna tegutseb Saksa usaldusvalitsus ühel alusel Eesti kodanikega, olles tarbe korral kostja-nõudja ja alludes tavalisele kohtu korrale.

II. Ümberasunute vastu alustatud hagides esineb Saksa usaldusvalitsus täisvolinikuna.

III. Selgete ja juba väljamõistetud nõuete rahul damisel esineb Saksa usaldusvalitsus hooldajana, mõnes suunas lähenedes oma ülesannetes konkursi valitsuse tavalistele funktsionidele.

Eestipooleis ülesandeis esineb konkursi massi asemel kõigi sakslaste varandus. Kreeditoridena esinevad kõik eesti võlanõudjad. Nõuete rahuldamine ei toimu siiski sellaselt objektiivsetel alustel kui konkursi korral. Kui Saksa usaldusvalitsus 4-kuulise üleskutseaja kestel avaldatud nõudmisi ei peaks rahuldamama, siis nähtavasti peab kreeditor pöörduma Eesti valitsuse usaldusmehe poole, kes siis asja võib erilisse lepituskomisjoni üle viia. Näib, et kohtulik kaitse selles osas jäab tagaplaanile.

Seaduse elluviimisega jõuab üks osa sakslaste ümberasumisega seoses olevaist küsimustest selgu sele lähemale.

Jääb veel ära oodata Saksa usaldusvalitsuse ametlikku tegevusse astumist, Eesti valitsuse usaldusmehe ja lepituskomisjoni ülesannete selgumist. Nende küsimuste lahendmisel saab vast asi hakata arenema loomulikku käiku ning saab alles tekkida

praktika, mille suureks ülesandeks jäab lahendada mõned vasturääkivused, lüngad ja selgusetused, mis sellaselt laialiste ja keeruliste ülesannete lahendamisel on paratamatud. Vajalist painduvust annab veel seaduse eelnõu erieeskiri, mille kohaselt Saksa usaldusvalitsuse tegevuse kestes tekivid

põhimõttelised küsimused lahendatakse Eesti välisministri ja Saksa saadiku vahel toimuva noodi-vahetuse teel. Jääb ainult soovida, et nootide vahetamise tulemused võimalikult avalikkusele teatavaks saaksid.

E. P.

Iseseisvate jaekaupmeeste kaitsevõitlus USA-s

Hoolimata elatusvahendite väikekaubanduse ahelkäitiste võimsast arengust paistab, et iseseisvatel jaekaupmeestel siiski on korda läinud seda arengut seisma panna ja isegi algust teha selle tagurpidiminekule. Ahelkaubandus näib end seadnud olevat uute probleemide ette. Senisele pidurdamata kasvamisele on viimaseil aastail ikka suuremaid tökked ette veeretatud. Kus shelkaubandus varemalt nõrgema, mahajäärnuma ja organiseerimata üksikkäitise võis ilma suurema vaevata maha suruda, seisab ta tänapäeval eduka üksikkäitise uue kuju ees, kes suurkäitiste võitlusabinõusid on põhjalikult uurinud ja neid ka ise oskab kasutada. Sellele seltsib veel järjest teravamaks kujunenud võitlus n.-n. „voluntary chains“ abil. Need on üksikettevõtjate vabatahtlikud ahelorganisatsionid, kuhu tänapäeval kuulub juba üle 60.000 üksikkäitise olemasolevast 285.000 iseseisvast üksikkäitisest.

„Voluntary chains“ on üksik elatusvahendite kaupmees leidnud selle relva, mis on talle võimaldanud hiiglaslikele ahelkäitistele vastu astuda. Need vabatahtlikud koondised arenevad Ameerika elatusvahendite väikekaubanduse kauapeade leviku protsessis kindlasti välja väga mõjuvaks teguriks. Veel esinevatest organiseerimise puudustest ollakse juba üle saamas. Kui kutsuti ellu esimesed „voluntary chains“, siis kuulutati neile ette peatset lõppu. Arvati, et need organisatsionid ei ole kunagi edukad, kuna nad oma vabatahtliku iseloomu pärast ei võivat pidada täiuslikku kontrolli ega täpselt järelevalvet liikmete üksikute äride kohta.

Ajade areng on aga näidanud, et nad oma liikmete tihedama filtreerimise läbi on jõudnud mitte üksnes kõrgele üldtasemele, vaid isegi, vaadates puhă-ärialisest seisukoost, ületasid paljudel juhtudel ahelkaubanduse. Hästi organiseeritud, ratsionaalselt töötav „voluntary chain“ omab üksikute äripidajate isiksuses ja sellel tugeeva isiksuse põhimõtte kultiveerimises liitunud äride tegevuses paremuse, milleni ahelkaubandus ei küüni kunagi. Sellele seltsib veel, et edumeelsed elatusvahendite kaupmehed püüavad oma tegevust ratsionaliseerida ja, kus iganes

võimalik, suuräride otstarbekamaid äritsemise meetodeid üle võtta.

Tänapäeval on Ameerikas umbes 600 „voluntary chaini“, mis, nagu juba öeldud, haavaravad oma liikmeina 60.000 iseseisvat jaekaupmeest elatusvahendite alalt. Neist mõõduandvaim on Independent Grocer's Alliance (J. G. Animage), kes ühendab 10.000 liiget ja aasta-läbikäigu £ 500.000.000 pooltest on teine sisseostu- ja müügiorganisatsioon Ameerika elatusvahendite väikekaubanduse seas. Sama organisatsiooniga koostöös on 60 tähtsat suurkaupmeest. Teised „voluntary chains“ on üles ehitatud J. G. A. eeskujuul.

Iga iseseisev jaekaupmees võib saada J. G. A. liikmeks, kusjuures aga liikmeks astuda soovija tublidust kutsetegevuses igal juhul hoolega silmas peetakse. Kui jaekaupmees on astunud liikmeks, siis liitub ta J. G. A. selle suurkaupmehega, kes varustab vastavat levitamispärkonda. Peale 3.50-dollarise liikmemaksu nädalas pole jaekaupmehel muid makse tasuda. J. G. A. liikmena on tal kasutada järgmised paremused: 1) soodsamad sisseostu tingimused ostujõu koondamise läbi; 2) erakorraliselt kaugele ulatuvin tee-nette osutamine köökides ärijuhtimise küsimustes, hinna kujundamises, laopidamises, raamatupidamises ja kaupluse varustumises. (Nendele teenetele, mis osutatakse ühingu ametnike poolt isiklikult, omistatakse kõige suuremat tähdust); 3) müügiaktsoonide ühised kavad; 4) ühine reklam, ajakirja kättetoimetamine liikmele tema ostjaskonna seas levitamiseks.

„Voluntary chains“ kõrval teostab kaks suurt rahvuslikku kutseühingut elatusvahendite kaubanduse alal — National Wholesale Grocers' Association (suurkaupmehed) ja National Association of Retail Grocers (jaekaupmehed) — tegelikku koostööd iseseisvate jaekaupmeeste toetamiseks. Mõlemad ühingud tahavad kasvatusliku selgitustöö kaudu õpetada jaekaupmehelele mitte üksnes teaduslike äriajamise meetodeid, vaid nad püüavad tõsta ka tema eneseusaldust.

A. M.

Jüri Jaakson 70-aastane

Jüri Jaakson, tuntuimaid Eesti pangandus- ja poliitikategelasi, saab tana 70-aastaseks.

Jüri Jaakson sundis 16. jaanuaril 1870. a. Viljandimaal, Uue-Võidu vallas, Viidika talus, õppis valla- ja kihelkonnakoolis ning Hugo Treffneri gümnaasiumis, kõrgema juriidilise hariduse omandas Tartu Ülikoolis, mille lõpetas 1896. a. õigusteadlasedena I jargu diplomiiga.

Lõpetanud ulikooli, töötas Jüri Jaakson Viljandis advokaadina mõned aastad, olles samal ajal Viljandi Põllumeeste Seltsi esimeheks. Viljandist siirdub ta Riiga töötama vandeadvokaadina, kus ta agara Eesti koloonia tegelasena peab tihedat kontakti ka kodumaa haritlaskonnaga. 1915. a kutsutakse Jüri Jaakson Tallinna Linnapanga juhatajaks, millisesse ame-

tisse ta jäab 1918. a. Eesti riigi loomispäevil, olles Eesti Maanõukogu liige, valitakse ta selle abiesimeheks. 1918.—20. a. oli Jüri Jaakson kohtuminister, kuuludes poliitiliselt rahvaerakonda.

1924. a. 1. detsembri mässukatse likvideerimise jarele koondas Jüri Jaakson enda ümber kõik demokraatlikud erakonnad ja moodustas riigivanemana vabariigi valitsuse.

1926. a. nimetati Jüri Jaakson Eesti Panga presidendiks, millisel kohal ta on tänini. 1929.—36. a. võttis ta osa Eesti esindajana finantskomitee istungeist Genfis.

Oma ameti töttu kuulub Jüri Jaakson Riiginõukogu koosseisu.

Maksustamisküsimus

Kas aktsiaseltsi põhikapitali täiendamiseks väljaantud uute aktsiate tempelmaks on ettevõtte asutamise kulu või ärikulu, mis kuulub brutotulust mahaarvamisele

Maksupeakomitee, arutanud Tallinna Aktsiapaanga voliniku kaebust aruandvate ettevõtete maksukomisjoni otsuse peale tulumaksu asjas,

otsustas maksustatavast tulust arvata maha kr. 3800.—. Otsust põhistab Maksupeakomitee järgmiselt: Aktsiaseltsi asutamisel akt-

siate tempelmaks ei tule ärikuuloks lugeda*), kuna see on ettevõtte asutamise kulu, mis ei kuulu brutotulust mahaarvamisele. Põhikapitali täiendamiseks väljaantud uute aktsiate tempelmaks ei ole asutamise kulu, sest midagi ei ole asutatud, ettevõtte põhikapital ei ole suurenenud, vaid on jäänud niisama suureks nagu see oli seltsi asutamisel. Sellepärast tuleb jõuda otsusele, et uute (asenduvate) aktsiate tempelmaks on tegelikult äri jooksev kulu ja võrdub sisult kupongide tempelmaksu kulule, mis end. Vene sen. seletuse kohaselt (sen. sel. 8. apr. 1915. a. nr. 4053), kui äri jooksev kulu, kuulub kasust mahaarvamisele.

Riigikohtule antud kaebuses palub Maksude Talituse direktor tühistada Maksukomitee otsuse ja asja saata tagasi uueks otsustamiseks, seletades, et kuna sisuliselt ei olevat vahet selles, kas aktsiakapital hangitakse kohe ettevõtte asutamisel või hiljem jäärk-järgult tarividuse järgi, tingitult ettevõtte tegevusest või kahjude katmise vajadusest, ei saavat hiljem väljaantud aktsiate tempelmaksu lugeda jooksvaks ärikuuloks, samuti nagu ei moodusta ettevõtte jooksvat kulu aktsiaseltsi asutamisel aktsiate tempelmaks. TMS § 12 p. 1 põhjal ei olevat lubatud maksustatavast tulust maha arvata kulusid eelmiste aastate kahjude katteks, aktsiate

tempelmaks aga käesoleval korral moodustatakav just kahjude katteks mahakirjutatud põhikapitali täiendamiseks tehtud kulu.

Asja arutanud ja prokuröri arvamise kuulnud, Riigikohus leibab, et Maksude Talituse direktori kaebus tuleb jäätta tagajärjeta, sest asjas seaduse ega menetluskorra rikkumisi ei leidi ja asjaoludest on Maksupeakomitee asja otustamisel teinud loogiliselt õiged järedused. Maksupeakomitee arvamist, et põhikapitali täiendamiseks väljaantavate uute aktsiate tempelmaks tuleb lugeda äri jooksvaks kuuloks, mis kuulub kasust mahaarvamisele, pole põhjust ekslikuks lugeda. A/S. „Tallinna Aktsiapanga“ 1937. a. lisaärimaksu asjas on Riigikohus kõnesoleva tempelmaksu suhtes tunnistanud ja asunud seisukohale, et ei ole alust lugeda seda maksu võrdseks aktsiaseltsi asutamisel tasuda tuleva tempelmaksuga, mis kui ühekordne maks tuleb lugeda seltsi asutamise kulude hulka, vaid et see on perioodilise kulu iseloomuga ja osutub tegelikult äri jooksvaks kuuloks, mis kuulub kasust mahaarvamisele. Tähendatud seisukoha muutmiseks käesolevas asjas ei ole Riigikohtul küllalda alust ega põhjust. Sellepärast Riigikohus otsustas Maksude Talituse direktori kaebuse jäätta tagajärjeta. (Riigikohtu adm.-osak. otsus 3. XII 1939. a. nr. 113-II.)

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Kaubandus-tööstuskoja juhatuse koosolekul

9. jaanuaril s. a. valiti koja abiesimeheks Peeter Kurvits, A.-S. Krediti Panga juhatuse esimees ja koja I sektsioonibüroo esimees.

Koja IV sektsiooni täiskogust lahkunud koja liikme Herbert Schmidt'i asemele otsustati koja IV sektsiooni töist osa võtma paluda liikme kandidaat Artur Linholm.

Tööstuslike ja kaubanduslike käitiste vanade töövõtjate kaitse seaduse § 2 ettenähtud komisjoni nimetati koja esindajaks A. Schipai ja tema asemikuks E. V. Saks.

Majandusministeeriumi Tööstusosakonna juures olevasse Tootmisse Korraldamise Komisjoni nimetati koja esindajaks J. Oja ja tema asemikuks A. Schipai.

Loodi villase lõnga kaubanduslike importijate koondus.

Teiste alade eeskujul kutsuti Kaubandus-tööstuskoja juures ellu villase lõnga impordivõimaluste selgitamiseks, kollektiivseks otsustamiseks, vastastikuks informeerimiseks ja muude erialaste küsimuste arutamiseks ning sidemete pidamiseks vastavate valitsusasutustega

VILLASE LÖNGA KAUBANDUSLIKE

IMPORTIJATE KOONDUS,

mis tegutseks Kaubandus-tööstuskoja poolt väljatöötatud standardpõhimäärustele alusel.

Koonduse büroo koostati 6-liikmelisena ja moodustati alljärgnevana:

H. Simm (Kontor „Vironia“ H. Simm & Ko.) — esimees,

H. Arumaa (ETK) — esimehe 1-ne asetäitja,

M. Besprosvanny (B. Besprosvanny & Poeg) — esimehe 2-ne asetäitja,

A. Laamann (Art. Laamann) — }
K. Lepp (Vennad Lepp, Tartu) — } liikmed
B. Goldmann (B. Goldmann) — }

*) Sõrendused toimetuse poolt.

Büroo, mis tegutseb kontaktis Kaubandus-tööstuskojaga, aadress on: Kontor „Vironia“ H. Simm & Ko., Vana-Posti 5, Tallinn, tel. 446-98, kuhu poole otseselt kõikide küsimustega tuleb pöörduva.

Koondus pöördus koja kaudu Majandusministeeriumi poole seletuskirjaga vahendustasu kujunemise kohta villase lõnga turustamisel.

Kummijalanõude importijate koondus

kutsuti koja juures ellu analoogiliselt teistele importijate koondustele. Koonduse, kuhu kuuluvad kõik kujal teada olevad kummijalanõude importijad, arvult 8 ettevõtet, usaldusmeheks valiti C. Baden dieck (O. Tamberg, „Nokia“) ja usaldusmehe asemikuks A. Jänes (A/S. Globus).

Koonduses oli kõne all normaalse vahendustasu küsimus. Võetud seisukohad tehakse lähemal ajal Majandusministeeriumile teatavaks.

Samal päeval peeti kojas ka kummijalanõude hulgi- ja jaekauplejate nõupidamine, milles võtsid osa suuremad Tallinna vastavate ettevõtete esindajad. Nõupidamisel kaalutti vahendustasu kujunemist kummijalanõude turustamisel hulgi ja jaeviisil. Võetud seisukohad tehakse koja kaudu Majandusministeeriumile teatavaks.

Läti

Lätis asutati lossimise ja laadimise selts „Stauers“.

Lätis asutati 30. detsembril 1939 lossimise ja laadimise selts „Stauers“. Sel on monopol kõigi lossimise ja laadimise tööde peale Riia sadamas, mis suguste tööde läbiviimiseks ta sõlmib kollektiivlepingud sadamatöölise artellidega. Praegu on tal leping ümbes 1500 töölisega. „Stauers“il“ mingisugused vahekordi vanade firmadega ei ole, kuna ta on täiesti erilaadne.

Nõuande ümberkorraldus maksustamise alal

Nõuanne maksustamise alal toimus seni Lätis eraiskute kaudu ega allunud mingisugusele järelevalvele. Alates 1. I 1940 tohivad üksnes riigi poolt kontsessioneeritud ettevõtted tegelda nõuandega maksustamise alal.

Daani

Väljaveo litsentsisüsteemi täiedamine Daanis

Kaupade nimestikule, missugused vajavad välja-veoks kaubandusministeeriumi luba, on kaubandus-

ministri määrusega 27. nov. m. a. lisatud juure veel järgmised kaubad: šokolaadi- ja suhkrukaubad, vere- ja munaalbumiin, karjasaadused, liimnahad, loomulik siid, isoleervilt, linoleum, petrooleum, lisasaadused, tõrvaõli, karboolhape.

Šveits

Sõjakindlustuse ümberkorraldus Šveitsis

Šveitsi liituvälitus võttis 27. dets. vastu dekreedi sõjatransportriisiko kindlustuse ümberkorralduse kohta, millega seatakse kogu sõjakindlustus laiemale alusele kui seda nägid ette seni kehtinud eeskirjad.

Seniavaldatud andmete järgi jääb senine sõjakindlustuste teostamise kord püsima ka uue korralduse juures. Nimelt teostatakse sõjakindlustusi endiselt riigi garantii all Šveitsi kontsessioneeritud transportkindlustusseltsel side poolt. Šveitsi kontsessioneeritud välimaised kindlustusseltsid tulevad seejuures arvesse ainult niivõrd, kui nende koduriikide poolt võimaldatakse Šveitsi kindlustusseltsidele sama käitlust vastastikkuse alusel. Preemiamäärad määratakse majandusdepartemangu poolt nimetatud vastava komisjoni poolt.

Uue korraldusega on laiendatud sõjakindlustuste objekti, mis haarab nüüd mitte ainult kogu Šveitsi sisese- ja väljaveomaa, sisevete, õhu- ja meretranspordi, vaid ka teatavad transpordiabinõud, millised määratatakse kindlaks sõjatransportameti poolt. Kindlustus on normaalselt mittesunduslik; obligatoorne on siiski nn. „maa varustamiseks eluliste saaduste“ sõjakindlustus, millised on määratud tarbimiseks või töötlemiseks Šveitsis.

Lähemad eeskirjad, eriti sõjariisikokindlustuse ulatuse kohta, antakse majandusdepartemangule aluvu sõjatransportameti poolt.

Hollandi

Korraldusi eksport- ja transiitkauba suhtes

Hollandi majandusministeeriumilt 20. detsembril 1939 saadud andmeil Hollandisse eksportitavate ja Hollandit transiitmaanana (Eestist minevad kaubad) läbistavate kaupade suhtes on ühenduses Saksa merekontrolliga pandud Hollandis maksma järgmised korraldused:

I. Eestist Hollandisse määratud kaup:

1. Tagatistunnistusi, et kaupa ei re-eksportida, ei ole võimalik ette võtta. Sellašeid tun-

nistusi ei anna välja Hollandi Eestis asuvad esindused.

2. Ainutüksi k a u b a s a a j a d (importörid) Holländi võivad esitada Hollandis vastavatele kontrollasutustele — Algemeene Nederlandse Invoer Centrale (Haagis) või Rijksbureaux voor de Nijverheid — töendusi, et imporditud kaubad ei lähe re-ekspordiks sõdivatesse riikidesse.

3. Juhul, kui Saksamaale on jõudnud mõni laev, mil leidub Hollandisse viimiseks määratud laadung, astutakse Hollandi poolt vajalisi sammne laadungi vabastamise soodustamiseks. Üldiselt võib see leida aset alles pärast seda, kui kaubasaajad Hollandis, kui nad ise ei kuulu riiklike asutuste hulka, on annud kohustuse Algemeene Nederlandse Invoer Centrale'le või Rijksbureaux voor de Nijverheidile (riiklikud bürood tööstuse jaoks), et kinnipeetud kaubad on määratud Hollandisse ja et nad ei allu re-eksportile riikidesse, mis on sõjalal kinnipidaja riigiga.

II. Eestist minev ja transiidina Hollandit läbiv kaup.

Kui kaupa kinnipidavale riigile on töestatud, et teatavad Balti riikide päritoluga kaubad ei kuulu edasimüümiseks sõdivatesse riikidesse, siis teostaksid vastavad Hollandi distantsid ka vajalist kontrolli nende kohustuste täitmise suhtes, mis on ende peale võtnud kaupade saajad Algemeene Nederlandse Invoer Centrale või vastavate riiklike büroode (millest eespool on juttu) ees.

Türgi Mitmesuguste metallkaupade sisseveekoondusete loomine

Vase, alumiiniumi ja nende sarnaste metallkaupade importfirmad on koos nende kaupade vabrikantidega pidanud koosoleku kaubanduskojas Istanbulis ja otsustanud ellu kutsuda siseveöühingu kapitaliga 50 000 türgi naela. Selle koonduse põhikiri esitatakse kaubandusministeeriumile kinnitamiseks. Ka seatina ja inglistina importörid kavatsevad luua niisuguse koonduse.

Kirjandusti

„Seadusi ja määrusi kodanliku õhukaitse alalt“ — H. Pöldvere, politseiassistent Politseitalutes. Hind Kr. 1.—.

Seni on meil kodanliku õhukaitse alal ilmunud rida raamatuid, mis oma sisult käsitavad väljaõppje iseloomuga küsimusi. Käesolev väljamine on uudne ja sisaldab meil kehtivusel olevad kodanliku õhukaitse seaduse, selle seletuskirja KÖ üldkava seletuskirjaga ja kõik kehtimapandud määrused kuni 1. jaanuarini 1940. a. Pea-

leselle on toodud ära üksikuid juhiseid KÖ korraldamiseks.

See raamat on tarviliseks käsiraamatuks asutusile, ettevõttele, kodanliku õhukaitse ja tuletörje tegelasile, majaomanikele ja õpetajaile, kel on kokkupuuteid KÖ tegelikku ellu rakendamise tööga.

Raamatut võib tellida H. Pöldverilt ja E. Andruselt Tallinn, Politseitalitus.

Aride register

Novembrikuu teisel poolel

Registreeritud muudatused:

(Järg.)

60. Trükikoda „Estotrükk“, V. Rebane, Tallinn, S. Karja 8; äripidaja Voldemar Johani pg. Rebane surnud, ettevõtte tegevust jätkavad senise firma all pärijad, lesk Anna Rebane ja lapsed Voldemar Rebane, Vera Rebane ja Urve Rebane.
61. Anna Reets'i ees- ja perekonnanimeks Ann Ree ning tema Pärnus, Auli (s. o. end Suur-Ohvitseri) 5 asuva toiduainete-kaupluse firmaks „Ann Ree“.

62. Sohvie Reinberg'i ees- ja perekonnanimeks Silvi Rannala ning tema Lelle valgas Eideperes asuva pruugitud ajsjade kaupluse firmaks „Silvi Rannala“.
63. Jaan Reinhold avanud Suure-Jaanis, Tallinna 12 liha-, vorsti- ja toiduainete-kaupluse ja peab edasi ülesostuäri ja koloniaalkauplust ühes riigiviina- ja -piirituse müügiga Olustvere v. firma all „Jaan Reinhold“.
64. Ivar Reinwaldt, (agentuur puuviljakeemikaupade j. t. alal) asukohaks Tallinn, Harju 21—1 (enne Harju 45—5).
65. Oskar Riiberg'i perekonnanimeks „Rii-ve“ ning tema Kullamaa (s. o. end. Luiste)

- vallas asuva jahuveski firmaks: „Teenuse veski O. Riive“.
66. Alma Rooba lõpetanud toiduainetekaupluse Tallinnas, Luha 17, toiduainete- ja õllekauplust Tallinnas, Kunderi 30 peab edasi firma all „Alma Rooba“.
67. Ida Rosenblatt'i perekonnanimeks „Nõmme“ ning tema Möisakülas, Vabriku 6 asuva segakaupluse firmaks „Ida Nõmme“.
68. Eduard Rätsep avanud Tallinnas, Luise 22, toiduainete- ja piimakaupluse ja peab edasi Tallinna, V.-Kalamaja 26, toiduainetekauplust firma all „E. Rätsep“.
69. Agnes Savik'i moeäri asukohaks Tallinn, Tartu mnt. 70-a.
70. Maria Šelomo v'i toiduainetekauplus asub Tallinn, Tartu mnt. 89.
71. Agentuuräri „Tehnola“ J Schindehütte, Tallinn, Süda 9—14; ärip. Justus-Friedrich Schindehütte surmud, tema varanduse vannutatud hooldajaks määratud Paul Sormul, kes jatkab pärandustombu nimel ettevõtte tegevust.
72. Margarete Schotniev jatkab äritegevust, avades Tallinnas, Israeli 2, toiduainetekaupluse firma all „M. Schotniev“.
73. August Soe perekonnanimeks „Salumets“ ning tema Tartus, Jaama 109 asuva linaja viljakaupluse firmaks „A. Salumets“.
74. Otto Soo lõpetanud Tallinnas, Müürivahe 24 puuvilja- ja kanamunadekaupluse; peab edasi puuviljakauplust Tartus, Ülikooli 34, firma all „O. Soo l“.
75. Senni Spielberg'i toiduainetekaupluse asukohaks Tartu, Rae koja 47 (enne Mäe 12).
76. Tatjana Talu pudukaupluse asukohaks Pärnu, Martna 14 (enne Kum'inga 34).
77. Gustav Tamm jatkab äritegevust, avades Vaimastvere vallas jahuveski firma all „Gustav Tamm“.
78. August Tarto jatkab äritegevust, avades Tartu vallas, Kilgil, restorani firma all „A. Tarto“.
79. Albert Tenorist'i perekonnanimeks „Tönurist“ ning tema Mäetaguse vallas asuva segakaupluse firmaks „A. Tönurist“.
80. Meeri (Mary) Trubolk'i perekonnanimeks „Kuur“ ning tema Rakveres, Viru 1 asuva toiduainetekaupluse firmaks „M. Kuur“.
81. „Wilh. Wagner“, Tallinn, S. Karja 18, lastevalmiisrühmetekauplus; ettevõte ühes firma tarvitamise õigusega seniselt omanikult Wilhelm Wagnerilt üle läinud ainuomanikule Hermann Olters'ile.
82. Eduard Valdmäa (end. nimi Valdmann) jatkab äritegevust, avades Tapal, Jaama 7, pagari- ja kondiitriäri firma all „E. Valdmaa“.
83. „J. Weinberg“, Tallinn, V.-Karja 12, lõngaja pudukauplus; äripidaja Ellinor Vaidla perekonnanimeks „Koppel“.
84. „W. Wieckmann“, Tallinn, Kopli 38, sooda ja pesupulbritööstus; täisühingust täisosanik Wilhelm Wieckmann lahkunud, leping muudetud, firmaks jäab: Keemiatööstus „Lumivalg“, Ekimov & Ko.
85. Liisa Viljak'i perekonnanimeks „Nõmm“ ning tema Soontaga (s. o. end. Veltsa) vallas asuva segakaupluse firmaks „Liisa Nõmm“.
86. Johannes Väljas'e pagariäri asukohaks Tartu, Riia 100 (enne Tähe 70).
87. Vello Võrk jatkab äritegevust, avades Paistu vallas, Paistu al. segakaupluse firma all „V. Võrk“.
88. Aleksander Õigus avanud Tartus, Turuhoone 6, piimasaaduste müügi ja peab Tähe 62 piimaäri firma all „A. Õigus“.

Firma tegevuse lõpetamine regis- treeeritud:

- Elvine Adamson, Pärnu, Vilmsi 7, pruugitud asjade kauplus.
- H. Aisenstadt ja Ko., Tallinn, Reimani 28—2, naha- ja nahasaaduste eksport- ja importäri, esindused.
- Lille Annus, Pärnu, Jannseni 46, toiduainetekauplus.
- V. Bersin, Kohtla v., Käva as., segakauplus.
- F. Dolgov, Võõrastemaja „Jakor“, Tartu, Holmi 17.
- Siiditööstus „Textilana“ S. Fallstein & Ko, Tallinn, Merepuiestee 17.
- Daamide ömluslasteljee „Silla“ A. Finger, Tallinn, Roosikrantsi 5—2.
- Ehitusettevõte dipl. ins. Karl Kroon ja dipl. ins. Adrian Goldov, Tartus, Riia 97, ehitustööd.
- V. Hanini, Anija v., Kehra, pagariäri.
- Leida Hio, Rae v., Lagedi, segakauplus.
- Hilda Jalakas, Põltsamaa, K. Pätsi 10, kodused lõunad.
- Jaan Jõgeva, Võru, Paju 3, segakauplus.
- Julius Jürgens, Rakvere, Pikk 1, pagari-tööstus ja Tallinna t. 27 pagariäri.
- Kala- ja kalasadustekauplus „Uus Kalatsentral“ M. Kaidma, Tallinn, Estonia pst. 27.
- A. Kallas, Viljandi, Kirikumõisa 30, toiduainetekauplus.
- Jaan Kallmann, Kehtna v., Keava, toiduainetekauplus.
- Meier-Elias Katz, Tartu, Aleksandri 6, valmisriieteäri.
- J. Kiusalas'i kauplus, Karksi-Nuia alevik, segakauplus.
- Jakob Koppas, Rakke v., Liigvalla as., segakauplus.
- Mariande Krafft, Nõmme, Õitse 7-a, liha-kauplus.
- A. Kool, Tallinn, Liivalaia 25, liha- ja vorstikauplus.
- A. Kukka, Tallinn, Imanta 61, leiva- ja saiatööstus.
- Rudolf Kukk, Pärnu, Riia mnt. 59, pruugitud asjade ost-müük.
- A. Kuurberg, Raasiku v., pöllutööriistade ja masinate tööstus, ärip. Anton Kuurberg.
- August Käspert'i liha- ja vorstikauplus, Järva-Jaani, Pikk 22.
- Linda Lade, Nõo v., pudukauplus.
- Endel Leetma, Pärnu-Jaagupi, Vahenurme, jahuveski.

28. Karl Liigand, Kilingi-Nõmme, maalritööde ettevõte.
29. Eduard Lillo, Vara v., Järvepera talu, agent.
30. Hermine Linberg, Tallinn, Hollandi põik 3, toiduainete kauplus.
31. T. Linn o, Tartu, Kaubahoov 21-a, koloniaalkauplus.
32. A. Lip p, Kambja v., jahuveski ja lauallikus.
33. Kaubanduskontor „Gripol“ N. Lääts, Tallinn, Rüütl 15—5.
34. Kino „Skala“ H. Luig, Tallinn, Vabriku 8.
35. Kino „Ilmarine“ L. Martinson, Valga, Kungla 4.
36. Kino „Forum“ L. Martinson, Tallinn, Narva mnt. 13.
37. Juhan Meus, Tartu, Mäe 11, loogatööstus.
38. Kompvekitööstus „LACTA“ V. Minck - vitz, Tallinn, Keemia 17.
39. Lihakauplus Leib Mühlmann, Tartu, Lodja 4.
40. Ed. Nurk, Tallinn, Herne 19—10, metsaäri.
41. Marie Nurk, Rakvere, Tallinna 12, puuviljakauplus.
42. Metsaäri N. Ring, A. O g i n t s & Ko, Tallinn, Lubja 7-a—2, metsaekspordt.
43. Mööbli- ja sisemiste puutööde töökoda H. Offenberg, Tallinn, Pikk 29-a.
44. Mütsikauplus M. Older, Tapa, Pikk 17.
45. Pa avel, Velise v., Velise al., talurahvatartvetekauplus (ärip. Eduard Paavel).
46. Mehaaniline jalanoüdetööstus „Fepa“ F. Part, Tallinn, Jakobsoni 4.
47. Alma P e n t s o p, Tallinn, Maakri 26, laevade varustamine toiduainetega.
48. P. P l o o m, Tartu, Meltsiveski 80, toiduainete kauplus.
49. J. Purre, Tallinn, Tartu mnt. 49, valmisriietekauplus.
50. Anna Reeva, Kuressaare, Pikk 27, toiduainete kauplus.
51. M. Reinholdi pood, Tori v., talurahvatartvetekauplus.
52. H. R o o v e t, Viljandi Valuoja pst. 7, toiduainete kauplus.
53. Lisa Ru uval, Tallinn, Härgapea 9. mööbli-tööstus.
54. A. S a i, Tallinn, Sakala 28, lihakauplus.
55. V. S a v i, Nõmme, Jannseni 37, pudu- ja kirjutustarvetekauplus.
56. Jüri Selg, Pärnu, Vilmsi 12, pruugitud mööbli ja majatarvetekauplus.
57. Jaan Schmidt, Vändra v., Võidula, segakauplus.
58. Georg Schotniev, Tallinn, Israeli 2, toiduainete kauplus.
59. Anna Sibul, Tallinn, Luise 25, toiduainete kauplus.
60. Aliide Siidov, Petseri, Kaubarida 27, jalanoüdetööstus.
61. A. Sulg, Tartu, Fortuna 1, vanakraamikauplus.
62. Kristine Talts, Abja v., Paluoja, käsitöö-äri.
63. A. Teploff ja S. Seestrand, Tallinn, Lai 28, pruugitud asjade kauplus.
64. H. Teras, Põltsamaa, K. Pätsi 9, toiduainete kauplus.
65. A. V a r e s, Tallinn, Pärnu mnt. 8—14, agent.

Detsembrikuu esimesel poolel.

Registreeritud uued firmad:

1. Juuli A h o, Kohtla v., Kohtla jaama juures, segakauplus.
2. A. A ija, Halina v., jahuveski, veskipid. Aleksander Aija.
3. V. Aleksejev, Narva, Kivilöövi 11, telliskivitehas, ärip. Vassili Aleksejev.
4. M. All aste, Tartu, Meltsiveski 78, aian-dus, ärip. Maie Allaste.
5. Kellasepaäri Kristjan Alt, Jõhv, Rakvere 5.
6. M. Alt, Jõhv, Rakvere 5, riidekauplus, ärip. Minna Alt.
7. A. Anier, Paide, Karja 4—5, sporditar-vete müük, ärip. Aleksander Anier.
8. S. Arokäe, Tallinn, Juurdevo 13, toiduainete- ja õllekauplus, ärip. Salme Arokäe.
9. Restoran „Len nuk“ A. Arro, Narva, Uuslinn 56, ärip. Arnold Arro.
10. A. Arumets, Tartu v., Vedu as., segakauplus, ärip. Aleksander Arumets.
11. Kivistööstus Asmer, Paide, Tallinna 30, huaristide ja monumentide valmistamine, ärip. Johannes Asmer.
12. J. Aven, Martna v., Väike-Röude, segakauplus, ärip. Jüri Aven.
13. Elena Birkenfeld, Tallinn, Jannseni 9-a, toiduainete kauplus.
14. Annemarie Dunkel, Rakvere, Tallinna 40, juuksuriäri.
15. E. Edela, Nõmme, Apteegi 2, toiduainete kauplus, ärip. Elisabeth Edela (end. perek-nimi Einberg).
16. R. Goldberg, Tallinn, Tartu mnt. 60, kohvitööstus, ärip. Rafael Goldberg.
17. R. Grassman, Tartu, Ülikooli 6, tarvitatud pudelite ost-müük, ärip. Rosalie Grassman.
18. Pansion „Toila“ O. Greumann, Voka v., Toila, suvepansion, ärip. Olga Greumann.
19. Jaan Groobe, Loodva v., jahuveski.
20. A. Grünberg, Tartu, Paju 17, pealisi-nahatööstus, ärip. Aleksander Grünberg.
21. Juuksetööstus „Meeri“ M. Haitin, Tallinn, Kopli 8, ärip. Maria Haitin.
22. August Illisson, Anija v., Kehra, lihakauplus.
23. J. Ink, Tartu, Jaama 56-c, kaljatööstus, ärip. Johannes Ink.
24. Timofei Judin, Roodva v., Išumilovo k., jahuveski.
25. J. O. Juurik, Tartu, Kivi 4, jalanoüdetööstus, ärip. Julius-Osvald Juurik.
26. E. Jõeäär, Türi, Viljandi 4, raadio-, jalgratta-, elektri- ja fototarvetekauplus, ärip. Elmar Jõeäär.
27. August Järl ik, Karula v., Karula as., se-gakauplus.
28. Paul Kaasik, Mustjala v., Võhma k., au-toveoäri.
29. August Kaavel, Tallinn, Villardi 10, lihakauplus.
30. K. Kalamees „Esto-Foto“, Tartu, Rüütl 4, fotomaterjali-, -tarvete- ja apa-raatide kauplus, ärip. Konstantin Kalamees.

31. Segakauplus V. Kaldmaa, Kasepää v., Raja k., ärip. Valter Kaldmaa.
32. Leena Karuse, Helme v., villatööstus ja jahuveski.
33. Jalanõudeäri August Kaselo, Põltsamaa, Jõgeva mnt. 4.
34. Evald Kivilsalu, Järvakandi v., laudade ja sindlite saagimine.
35. Robert Kohler, Tartu, Turuhoone 24, lihakauplus.
36. V. Kohv, Tallinn, Härjapea 10, dekoriaatiivkunstiesemete tööstus, ärip. Virgu Kohv.
37. Aleksander Kongo, Kanepi v., palkide lõikus.
38. Segakauplus Nazar Konosin, Mustvee, Pihkva 68-a.
39. E. Kraf, Tartu, Holmi 26, mööbliäri, ärip. Ella Kraf.
40. Heinrich Kroll, Paasvere v., Muuga k., loomade ost-müük.
41. Heino Kruup, Jõgeva, Suur 34, vilja-, lina- ja toornnahkade kauplus.
42. Ursula Kuldmaa, Mustvee, Jaama 2, söögimaja.
43. Hilda Kuldner, Tallinn, Tatari 6—7, ööblustöökoda.
44. Kauplus „Kodumaa“ V. Kumar, Haapsalu, Karja 9, pudukauplus, ärip. Voldemar Kumar.
45. Konstantin Kunts, Valga, Tähe 35, rätsepatöötuba.
46. Evald Kurug, Tallinn, Harju 26, raamatukauplus.
47. Arnold Kuusemets, lubjatööstus, Räiküla v., lubjapõletamine.
48. Salme Kütt, Valga, Kuperjanovi 32, telledel kudumise tööstus.
49. M. Laan, Vaivara v., Sillamäe, einelaud, ärip. Marie Laan.
50. T. Laus, Pihtla v., veoäri veoautol, ärip. Teadus Laus.
51. Osv. Lehtme, Antsla, Jaama 6, pagari- ja kondiitriäri ja kohvik, ärip. Osvald Lehtme.
52. V. Lehtmets, Tartu, Narva 93, toiduainetekauplus, ärip. Voldemar Lehtmets.
53. Pagariäri H. Lepik, Tapa, Ambla mnt. 10, ärip. Helmut Lepik.
54. H. Lill, Tartu, Tähe 70, pagariäri ja tööstus, ärip. Helmi-Armilde Lill.
55. Aug. Lillemets, Tapa, Lembitu pst. 6, toiduainetekauplus, ärip. August Lillemets.
56. August Lillemets'sa sindlilöökus, Nõva v.
57. Vilbert Linnas, Lõuna v., Laura alevik, liha- ja vorstikauplus.
58. R. Lipp, Tallinn, Pärnu mnt. 32—6, agent muusikariistade alal, ärip. Reinhold Lipp.
59. H. Loitme, Tallinn, Niine 2, tisleritöökoda, ärip. Herbert Loitme.
60. V. Lumii, Tallinn, Konstantin Pätsi 19—3 (enne Harju 35—15) rätsepatöökoda, ärip. Valter Lumii.
61. Aleksander Lätt, Tartu, Tähe 122, toiduainetekauplus.
62. „Raamatuturg“ B. Madisson, Tallinn, Harju 30, pruugitud raamatute kauplus, ärip. Bruno Madisson.
63. Osvald Martin, Koigi v., Päinurme k., segakauplus.
64. Pansion Muik, Palmse v., Võsu, suvipansion, ärip. Julie Muik.
65. Rudolf Muru, Otepää v., segakauplus.
66. Alfred Mölder, Lohusuu v., Lohusuu, veoettevõte.
67. Joh. Müllersdorf, Avanduse v., veoettevõte, ärip. Johannes Müllersdorf.
68. J. Nurk, Rakvere, Vöidu 34, lukusepa- ja mehaanikatöökoda, ärip. Julius Nurk.
69. Kübaravormide- ja kudumistarvetöökoda H. Nuuter, Tallinn, Uus 7, puust peakatetevormide ja käsikudumistelgede ja nende osade valmistamine, ärip. Hermann Nuuter.
70. Ed. Oltoff, Tallinn, Kaasani 9, raua-, naha- ja kingsepatarvetekauplus, ärip. Eduard Oltoff.
71. Priidik Orvandi, Tallinn, Narva mnt. 50—5, maalritööde ettevõte.
72. E. Paimre, Tartu, Aleksandri 50-a, toiduainetekauplus, ärip. Elfriede Paimre.
73. Ü/Ü Pajus ja Ko. Pagari- ja kondiitritööstus „Astra“, Tartu, Nätuse 7, usaldusühing, täsisanik Alma-Elisabeth Pajus, ühingu osakapital Kr. 500.—.
74. August Pajuste pütötööstus, Tallinn, Volta 30—11.
75. Juuksetööstus „Olympia“ A. Parm, Tallinn, Narva mnt. 45, daamide juuksetööstus, ärip. Alide-Johanna Parm.
76. Puustvartetööstus J. Peddel, Alutaguse v., Hiiemetsa as., puust labida, kirka, kirve jne. varte tööstus, ärip. Jaan Peddel.
77. A. Pesla, Narva, 7. Peetri 13-a, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Alvine Pesla.
78. A. Pihlak, kraavitööd, Paide, Vee 8—3, kraavitamise ettevõte, ärip. August Pihlak.
79. Taimeliimi- ja värvitööstus „Ultra“ Th. Pikk, Tallinn, Tähe 6, ärip. Theodor Pikk.
80. A. Pikkand, Tartu, Õnne 21, toiduainetekauplus, ärip. Aino Pikkand.
81. M. Pittin, Tartu, Turu 26, karusnahkade tööstus, ärip. Meeri Pittin.
82. G. Puhasmets, Tapa, Lai 8, lihakauplus, ärip. Gustav Puhasmets.
83. Klaudia Pöder, Märjamaa v., Möraste k., jahuveski.
84. L. Pärn, Tartu, Võru 44, toiduainetekauplus, ärip. Laine Pärn.
85. M. Pärn, Tartu, Turu 68, trikoopesu öömbilemistööstus, ärip. Meeri-Juliane Pärn.
86. Erast Raidma, Elva, Kesk 8, pudukauplus.
87. A. Ramjalg, Mehaaniline mööbli- ja puutööstus, Suure-Jaani, Viljandi 19, ärip. Aleksei Ramjalg.
88. Juhan Randla, Sõmerpalu v., Sulbi alevik, jahuveski.
89. Hilda Rebane, Tallinn, Endla 9 (enne Viru 18) lapsevankrite tööstus.
90. H. Reile, Võru, Jüri 14, raamatu- ja segakauplus, ärip. Hildegard Reile, prokurist Samuel Songi.
91. L. Roos, Tallinn, Vene 1—19, pesutööstus, ärip. Linda Roos.
92. V. Roots, Viljandi, Paala tee 9, rätsepatöötuba, ärip. Voldemar Roots.
93. V. Rosenberg, Tartu, Lutsu 24, piima-kauplus, ärip. Vladimir Rosenberg.

94. J. Rosi, Raudna v., Tohvre veski, jahu- ja saeveski, ärip. Irene Rosi.
95. A. Rüütel, Abja v., Risti alevik, pagari- äri, ärip. Alma Rüütel.
96. J. Rüütel, Mooste v., Mooste as., tõrva- ja tärpentiinitööstus, ärip. Jaan Rüütel.
97. Helene Sarapu, Möisaküla, Pärnu 41, söögisaal.
98. August Saulep, Nõmme, Pärnu mnt. 51, tisleritöökoda.
99. Anna Schmidt, Rakvere, Küti 21, ömb- lustöökoda.
100. Juhan Seppa, Rõngu v., laua- ja sindli- lõikus.
101. Edgar Sider, Mehaaniline mööbli- ja puu- tööstus, Võhmuta v., Järva-Jaani, Pikk 8, ehituse- ja majatarvete valmistamine.
102. Ida Simson, Tallinn, Kopli 4—11, pesu- ömblemise tööstus.
103. L. Sirotkin ja Ko., Tallinn, Allika 14, lihakauplus; usaldusühing, täisosanik Liisa Sirotkin, ühingu osakapital Kr. 550.—
104. Segakauplus Lisette Sööblum, Prangli v., Suur-Prangli saar.
105. A. Taal, Tartu, Kalaturu 3, vanakraami- kauplus, ärip. August Taal.
106. H. Tael, Tallinn, Lasnamägi, kontor Ka- tusepapi 1-c, paekivist trepiastmete höövel- damine, ärip. Heinrich Tael.
107. O. Tamberg, Torma v., Vanamöisa as., agent raadioaparaatide alal, ärip. Otto Tamberg.
108. Juline Tamm, Avanduse v., Simuna, tee- maja.
109. J. Tammemägi, Narva, Kalevivabriku turg, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Jaan Tammemägi.
110. H. Tiels, Sangaste v., Sangaste veski, jahuveski, veskipid. Hans Tiels.
111. Karl Tiidemann, Haapsalu, Karja 8, ehitusettevõtja.
112. H. Tiido, Palmse v., Tõugu k., toiduaine- tekauplus, ärip. Helmi Tiido.
113. H. & P. Tofer, Tallinn, Maakri 23, riide- värvimise, apreterimise ja puuhastamise tööstus; täistühing, täisosanikud Heinrich Tofer ja Paul Tofer, ühingu osakapital Kr. 3.000.—
114. Adolf Tomson, Tallinn, Liivalaia 59—1 (enne Öuna 11—2) meesrätsepätköoda.
115. Martin Tonat, Tallinn, Telliskivi 6, maalritööd.
116. E. Tops, Kehtna v., Keava, toiduainete- kauplus, ärip. Elmar Tops.
117. J. V. Trall, Tartu, Kaubahoov 33, saapa- kauplus, ärip. Julius-Voldemar Trall.
118. Trükikoda R. Tänav, Rakvere, Pikk 13, ärip. Richard Tänav.
119. „Ilo“, O. Uibo, Võru, Jüri 5-c, rohu-, värv- ja kosmeetikaäri, ärip. Olga Uibo, pro- kurist Ludvig Uibo.
120. L. Urm, Tartu, Fortuna 10, pruugitud asjade ostu-müügi äri, ärip. Liisa Urm.
121. L. Vaher, Jõhvi, Tartu 4, tee- ja söogi- maja, ärip. Lucie Vaher.
122. Priidu Valge, Kanepi v., autovco- ette- võtete.
123. Linda Varbola triikpesutööstus, Tallinn, Vismari 32—7.
124. Liha- ja vorstikauplus Aleksei Vassiljev, Avanduse v., Simuna.
125. Karl Vatsel, Vao v., Kiltsi, veoäri.
126. Jaan Veksman n'i puutööstus, Tallinn, Vesivärava 44, mööblitööstus.
127. Markholv Venne, Särevere v., Põikva k., segakauplus.
128. S. Versvavski, Tartu, Narva 19, pudukauplus, ärip. Schneider Versvavski.
129. Johannes Veske, Märjamaa v., Sipa k., jahuveski.
130. E. Veskimets, Tartu, Narva 99, juuk- setööstus, ärip. Efrosinia Veskimets.
131. Korstnapuhastuse ettevõtja Elmar Veski- mägi i, Tallinn, Verenni 33—6.
132. Klaveritööstus Vihm, Tartu, Nigula 16, ärip. Helmi Vihm.
133. Viktor Viik'i kiviriumise tööstus, Viljan- di, Kirikumöisa 20.
134. Valdur Viitmaa, Kullamaa v., Laukna k., agent jalgrataste ja raadioaparaatide müügi alal.
135. Kristjan Visnapuu, Sangaste v., ves- veski.
136. Ed. Volga, Tallinn, Liivalaia 99, peegli- ja mööblitööstus, ärip. Eduard Volga.
137. Aleksander Voolaid, Võru, Kasarmu 3-a, akkumulatorite müük.
138. Paide riidevärvimise tööstus V. Võsu, Paide, Parkali 20, ärip. Villem Võsu.
139. A. Vähi, Vastseliina v., Vastseliina ale- vik, segakauplus, ärip. Aliide Vähi.
140. H. Västrik, „Vana apteek“, Tartu, Võidu 24, apteek, ärip. Hans Västrik.
141. Jaan Öömann, Põltsamaa v., Kamari as., pudukauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Moeatjee „Vannary“ E. Avavik, ömblus- tökoja asukohaks Tallinn, Rüütli 14 (enne Vene 2).
2. Otto Annuk jatkab äritegevust, avades Avinurme v., Lahekõnnu k. segakaupluse firma all „O. Annuk“.
3. A.-s. Tallinna Köievabrik Johan Carr'i pä- rirjad, Tallinn, Kopli 33; lahkunud juhatusest Axel Taube, juhatuse liikmeks valitud Her- man Mossa.
4. Hilda Eilmann n'i perekonnanimeks „Jögi“ ning tema Tartu, Kuperjanovi 9 asuva puu- dukaupluse firmaks „Hilda Jögi“.
5. Rudolf Ernits jatkab äritegevust, avades Kohila vallas, Kohila alevikus saeveski fir- ma all „R. Ernits“.
6. Anna Espenbergile, Tallinnas, Viljandi 9, kuuluvu saeveski tegevuse jatkamiseks on moodustatud usaldusühing, kus täisosanikuks on Anna Espenberg; ühingu osakapitaliks on Kr. 4000.— ja firmaks: Metsatööstus Tal- linna sacveski A. Espenberg ja Ko.
7. Ida-Rosalie Florinski (end. nimi Blum- menfeldt) perekonnanimeks „Lillemets“, kes lõpetanud toiduainete kaupluse Tartus, Riia 125 (s. o. end. Riia 135) ja avanud toidu- ainete kaupluse Tartus, Riia mnt. 17 firma all „J. Lillemets“.
8. Aleksander Hammer jatkab äritegevust, avades Vörus, Jüri 9 pagari- ja kondiitriäri firma all „Aleksander Hammer“.

9. Nikolai Hitrov'i perekonnanimeks „Hitro“ ning tema Narva vallas, Väikülas asuva ja-huveski firmaks „Nikolai Hitro“.
10. Tatjana Jans jatkab äritegevust, avades Tartus, Kastani 123 toiduainetekaupluse firma all „T. Jans“.
11. Voldemar Kaldvee toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, Ristiku 41 (enne Oskari 32).
12. Peeter Karjus lõpetanud koloniaal- ja peenviinadekaupluse pidamise Tartus, Rüütli 3 ja avanud Tarvastu vallas juhuveski firma all „Matu vesiveski P. Karjus“.
13. Peeter Karu jatkab äritegevust, avades Tartus, Vaksali 7 küttepuude ja ehitusma-terjali müügi firma all „P. Karu“.
14. Elvine Kiige perekonnanimeks „Vähk“ ning tema Nömmel, Pärnu mnt. 112 asuva leivatööstuse ja vast avatud pagarisaaduste- ja toiduainetekaupluse firmaks „E. Vähk“.
15. Karl Kaljuvee toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks Narva, Posti 50 (enne Jaama 4).
16. Silditööstus „Kimmox“ A. Kallas, asuko- haks Tallinn, Reimanni 37 (enne Müürivahe 7).
17. Karl Kenni perekonnanimeks „Sildala“ ning tema Tartus, Raekoja 9 asuva juukse- tööstuse firmaks „K. Sildala“.
18. Karl Kesküla jatkab äritegevust, avades Karuse vallas, Karuse k. metsa ostu-müügi ettevõtte firma all „Karl Kesküla“.
19. Eesti spedisiooni aktsiaselts end. Knipe ja Werner, Tallinn, Mundi 3, juhatuse liikmeks valitud Else Gebauer.
20. A.-s. Krediit Pank, Tallinn, S. Karja 20; lahkunud Narva osakonna juhataja Bo- risis Dultz, kelle asemel volitatud Tallinna peapangast Karl Kipasto. Teise allkirja õigus antud Võsu osak. Gustav Lilliallikule.
21. Salme Kriipsu perekonnanimeks „Kiima“ ning tema Tartus, Uueturu 9 asuva naiste- rahva kübaratööst. firmaks „Salme Kiima“.
22. Helmi Kriisemanni perekonnanimeks „Laigma“ ning tema Tartus, Botaanika 35 asuva pesuõmblustöötöa firma all „H. Laig- ma“.
23. „Kubeni ja Ko“, Tallinn, Sakala 30—7, sise- ja välismaa firmade esindused; ette- võte ühes firma tarvitamise õigusega üle- läinud seniselt omanikult Juhan Kuben'ilt ainuomanduseks Livia Kuben'ile.
24. Karl Käba jatkab äritegevust, avades Nar- vas, Must 1 silmkudumisetööstuse firma all „K. Käba“.
25. Aleksander Leetberg jatkab äritegevust, avades Tartus, Riia 34 (enne Elva, Otepää tee 12) toiduainetekaupluse firma all „A. Leetberg“.
26. Alide Lillestern avanud Tallinnas, Pal- diski mnt. 48 suvise lõbusatusatise ja peab samasugust ettevõtet Tallinnas, Merepuies- tee 6 firma all: „Suveaed“ A. Lillestern.
27. Priidik Linda l'i perekonnanimeks „Lindna“ ning tema Oru v., Keedika lkülas asuva ja-huveski firmaks „Priidik Lindna“.
28. Aktsiaselts „Mercatura“, Tallinn, Vene 1, lahkunud juhatuse liige ja asjaajaja-direk- tor Oskar Thurau, juhatuse liikmeks valitud
- Leopold Grünberg ja asjaajaja-direktoriks juhatuse liige Richard Rank jr.
29. Georg-Konrad Meyer'i agentuuräri asuko- haks Tallinn, Pronksi 6—6 (enne Weizen- bergi 10—2).
30. Scholom Minkov'i Tallinn, Hollandi põik 3 asuva tekstiilitööstuse (peamiselt voodririide valmistamine) tegevust jatkab täisühing, kus täisosanikud on Scholom Minkov ja Abram Rosenblum, firma all: Tekstiilitööstus „Stabil“ Sch. Minkov ja A. Rosenblum. Ühingu osakapitaliks on Kr. 18.000.—.
31. Jaan Mägi peab Rakveres, Võidu 16 (s. o. end. Vaksali 22) köitetööstust firma all „Jaan Mägi“.
32. Karl Mällo lõpetanud Tallinnas, Öle 17 toiduainetekaupluse, samas asuvat leivatöös- tust peab edasi firma all „Karl Mällo“.
33. Anna Männikson jatkab äritegevust, avades Vändra vallas, Võidulas segakaupluse firma all „Anna Männikson“.
34. Riidevärvimisevabrik ja keemiline pesemis- koda R. Natu s, Viljandi, Tartu 24, ette- võte seniselt täisühingult, kus täisosanikeks olid Verner Natus ja Alfred Hagen, üle läi- nud täisühingule, kus täisosanikukus on Au- gust Tilk ja Mari Ilme, ühingu osakapital on Kr. 3000.—, firmaks jäab „Riidevärvimis- tööstus R. Natus“.
35. Alice Niggeli perekonnanimeks „Kess“ (al. Kesse), ning tema Tallinnas, Vismari 14 asuva toiduainete- ja piimakaupluse fir- maks „A. Kess“.
36. Kirjastus-osaühisus „Oma Ma a“, Viljandi, Lossi 31, põhikiri muudetud; surma läbi lah- kunud juhatusest Hans Soots, juhatuse liikme Mihkel Treuhold'i perekonnanimeks „Truu- sööt“ ja Johannes Tagen'i perekonnanimeks „Taagen“.
37. Elisabeth Paju lõpetanud ainuisikliku äri- pidajana pagari- ja kondiitritööstuse pidamise (vt. uued firmad nr. 73) Tartus, Näit- tuse 7, samas asuvat pagari- ja kondiitri- äri peab edasi firma all: E. Paju pagari ja kondiitriäri „Astra“.
38. Katta-Pauline Palginõmm jatkab ärite- gevust, avades Tallinnas, Kauna 3, toidu- ainete- ja piimakaupluse firma all „K. Pal- ginõmm“.
39. Tõnis Piliste avanud Rakveres, Tallinna 9, raadio-, jalgratta- ja elektritarveteäri fir- ma all „T. Piliste“, ning hiljem ettevõtte üle viinud Tallinna tn. 15.
40. Richard Pomerants jatkab äritegevust, avades Tallinnas, Kristiine 15, puririidest töökinnaste valmistamise firma all „Richard Pomerants“.
41. Kaubandus-tööstus Aktsiaselts Jaa k Puhk ja Pojad, Tallinna, Põhja pst. 21, Leo Ostrati prokuura kustunud.
42. Tööstuse aktsiaselts „Pöhjala“, Tallinn. Pikk 33, prokurist Arthur Feldmann surma läbi lahkunud; juhatuse liikme Elisabeth Veesen'i perekonnanimeks „Tammar“, juha- tuse liikme ja asjaajaja-direktoriks vali- tud Verner Neumann.
43. Erna Rahi juuksetööstuse asukohaks Võru, Jüri 5—6 (enne Tartu tn. 27).

44. Mihkel Rehfeldt'i (ka Reifeldt) perekonnanimeks „Rannaveski“ ning tema Velise v. asuva jahuveski firmaks: „Jämeda“ vesiveski M. Rannaveski.
45. Osvald Rein lõpetanud jahuveski pidamise Kudina vallas ja avanud Tartus, Kivi 2 toiduainetekaupluse firma all „O. Rein“.
46. „H. Riedel“, Tartu, Ülikooli 36, fototööstus; ettevõte seniselt omanikult Heinz Riedelilt üle läinud ühes firma tarvitamise õigusega ainuomanduseks Johan Vetkale.
47. Sophie Roos'i ees- ja perekonnanimeks Süvi Pöldemaa ning tema Tallinnas, Roosikrantsi 4, asuva ettevõtte firmaks Moeäri „Soliid“, S. Pöldemaa.
48. Aleksander Sabsay, isiklik agent masinate, metallkaupade j. t. alal, asukohaks Tallinn, Tartu mnt. 49—7 (enne Paldiski mnt. 19).
49. B. Sabsay ja Ko., Tallinn, S. Karja 16, tööstuslikud ja kaubanduslikud agentuurid; täisühingust täisosanik Ferdinand Tammets lahkunud, tema asemele täisosanikuna juure tulnud Aleksander Sabsay, leping muudetud.
50. Marie Schmako'i Rakvere äri asukohaks, Rakvere, Tallinna mnt. 30-b ja äri-alaks „valmiskleitide-, moe- ja pudukauplus“.
51. Aktsiaselts „Selk“ (Tallinn, V. Karja 1, likvideerimisele asunud, likvideerimiskomisjoni liikmeteks valitud Helene-Hella Tuch, Aron Kaplan ja Bernhard Grönfeldt).
52. Alvine Siidra jatcab äritegevust, avades Tallinnas, Tartu mnt. 8, pudukaupluse firma all „A. Siidra“.
53. Jaak Sillaots peab Tartus, Filosoofi 10, rätsepatoökoda firma all „J. Sillaots“.
54. Feige Straž jatcab äritegevust, avades Tallinnas, Pärnu mnt. 27, pruugitud asjade kaupluse firma all „F. Straž“, ettevõtte hiljem üle viinud Tallinn, Tartu mnt. 32.
55. Alma Talfeldt'i pudukaupluse asukohaks Tallinn, Tina 20 (enne Raua 40).
56. Elise Tamme perekonnanimeks „Raidson“ ning tema Tartus, Lutsu 24—6 ömlustöötaja firmaks „E. Raidson“.
57. Eufrosine Tammin jatcab äritegevust, avades Nõmmel, Pärnu mnt. 76 puuhooovi ja autoveäri firma all „E. Tammin“, prokurist Theodor Tammin.
58. Kinnivarade kasutamise osaühisus „Taron“, Tallinn, Kinga 1, juhatusest lahkinud Ferdinand Berg ja Hans Skribanovitz, juhatuse liikmeteks astunud Georg Amberg ja Helmut Schulmann.
59. Ida Truusa perekonnanimeks „Toom“ ning tema Tartus, Tähtvere 3, asuva toiduainete- ja piimakaupluse firma „Ida Toom“.
60. Anette Uhlerberg'i perekonnanimeks „Undva“ ning tema Tallinnas, Kaasani 1, asuva kirjutusmaterjali- ja pudukaupluse firma „Anette Undva“.
61. Pudu- ja moeäri „Uus“ Marta Uustalu, asukohaks Rakvere, Tallinna mnt. 27 (enne Tallinna 18-a).
62. Aleksander Vikat jatcab äritegevust, avades Anija as., Kehras pagariäri firma all „A. Vikat“.

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Alma Astel, Elva, Turuplats 2, segakauplus.
2. M. Barashkov, Tapa, Hommiku pst. 16, toiduainetekauplus.
3. „G. Birk“ värvimise ja keemilise puhistuse tööstus“, Tallinn, Maakri 23.
4. J. Brandt, Tallinn, Viru 21, kirjutusmaterjalikauplus.
5. J. Busch, Tartu, Aleksandri 12, sadulsepa-, polstri- ja peennahatööstus ja sadulsepa-äri.
6. Öed Böckler, Tallinn, Kinga 6/8, pesuja lasteriiteäri.
7. Metsaexport Herbert Eichhorn ja Ko., Tallinn, S. Karja 18.
8. Lilli Ermel, Kõlleste v., segakauplus.
9. A. Everus, Kohtla v., jahuveski.
10. Aleksander Hein, Tallinn, Villardi 10, lihakauplus.
11. Emilie Helmerand, Tartu, Kauba hoov 25-a, toiduainetekauplus.
12. Salme Jürgens, Kiviöli, Koidu 1, kodused lõunad.
13. Saeveski Karl Jürna, Tõdva v., Liiva.
14. L. Kaha, Tartu, Kuu 23, lihakauplus.
15. Oskar Karlson, Tartu, Kivi 66, toiduainete- ja piimakauplus.
16. P. Kool, Tartu, Fortuna 11, toiduainete-kauplus.
17. E. Kruse, Tallinn, Müürivahe 30, sauna.
18. L. Kruss, Narva-Jõesuu, Lootsi 4, võõrastemaja-restoran.
19. A. Kullaperä, võõrastemaja „Jakor“, Tartu, Holmi 17.
20. Anette Lagus, Haapsalu, Holmi kallas 12, suvekohvik.
21. E. Laks, Palmse v., Võsu, kohvik.
22. J. Liigand, Abja (s. o. end. Pornuse) v., Teki t., saeveski.
23. Leena Lindre, Tartu, Võidu 17, naisterauhakübaraäri.
24. Maria Lugus, Tallinn, Sakala 50, pudukauplus.
25. Dipl. ins. F. Mehmel, Tallinn, Bekkeri as. 4, inseneribüroo, (jooniste ja plaanide valmistamine, eksertiisid, välisfirmade esindus masinate alal).
26. A. Meister, Kehtna v., Keava, toiduainete-kauplus.
27. M. Miitau, Narva, Suur 19, pagariäri ja -tööstus.
28. A. Miitel, Kastre-Võnnu v., rändsaeveski.
29. Elmar Mootse, Ahja v., Valgesoo k., jalgrataste ja raadioaparaatide müük.
30. August Niitav, Tallinn, Vene-Balti as. 57, mööblitööstus.
31. A. Oltoff, Tallinn, Kaasani 9, raua- ja nahakauplus.
32. A. Ossipov, Raja v., Skarjatina k., võitööstus.
33. Emilie Ots, Võru, Jüri 28, segakauplus.
34. Mare-Ann Passup, Tallinn, V. Posti 3—5 (enne Viru 7—8), krae- ja pesutööstus.
35. M. Peräjärv, Tartu, Emajõe 13, suvi-kohvik.
36. Martha Pipenberg, Pärnu, Supeluse 7, kohvik-söögisaal.

(Järgneb)

Välisbörsid

	L O N D O N									
	3. I	4. I	5. I	6. I	8. I	9. I	10. I	11. I	12. I	
New-York			—	—	—	4.02½-4.03½	—	—	—	—
Berliin.		—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingi	—	—	225	—	225.—	230.—	—	—	—	—
Stokholm.	—	—	—	—	16.85-16.95	—	—	—	—	—
Kopenhagen.	20.50	20.37	20.37	20.50	20.37	—	20.37	20.31	—	—
Oslo	—	—	—	—	17.65-17.75	—	—	—	—	—
Riga	—	—	20.62	—	20.62	—	—	—	—	—
Kaunas	—	—	23.06	—	23.06	—	—	—	—	—
Amsterdam	—	—	—	—	7.52-7.57	—	—	—	—	—
Pariis	—	—	—	—	176½-176¾	—	—	—	—	—
Geneva	—	—	—	—	17.85-17.95	—	—	—	—	—
Brüssel	—	—	—	—	2.90-24.05	—	23.85-24.—	—	—	—
Milano.	—	77.75	77.50	—	77.50	—	78.—	77.75	—	—
Varssav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Praha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapest	—	—	22.12	—	22.12	—	—	—	—	—
Tallinn	—	—	16.25	—	16.25	—	—	—	—	—
Moskva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Madrid.	—	39.50	—	—	39.50	—	—	—	—	—
Kuld p. u.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.
Höbe " "	21½/8	21½/16	—	—	21½/16	21½/8	22/-	22½/8	22½/8	—
Plaat. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B E R L I N									
	29. XII	0. XII	2. I	3. I	4. I	. I	8. I	9. I	10. I	11. I
London	9.75	9.75	9.75	9.75	9.75	9.75	9.75	9.75	9.75	9.75
New-York	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493
Helsingi	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05
Stokholm.	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35
Kopenhagen.	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10
Oslo	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65
Riga	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Kaunas	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98
Amsterdam	132.35	132.60	132.70	132.70	132.85	132.95	132.75	132.75	132.75	133.—
Pariis	55.20	55.20	55.20	55.20	55.20	55.20	55.20	55.20	55.20	55.20
Geneve	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92
Brüssel	41.72	41.72	41.84	42.04	42.00	41.92	41.76	41.80	41.88	41.91
Milano.	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Praha	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600
Tallinn	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

13. I 1940. a.

	Kroonid.	Kroonid		
Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsõre	100 kg	42.—
„Sampo“	100 kg	26.—	Sõre	43.—
„Kungla“	”	30.—	Manna	43.—
„Kalev“	”	34.	Rukkijahu	18.00-19.50
„Eesti parem“	”	40.—	Rukkipüül	26.00-27.00
„Granular“	”	37.—	Nisu pehme — sõre	26.00-43.00
			Kaerahelbed	32.—

Tallinna bōrsikomitee juures asuva kaupade ja prahvide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 10. I 1940. a.

J. Puhk ja Pojad suurveski:	Kroonid.	Kroonid
Jahud: rukki	100 kg	18.00—19.50
" püül	"	26.00—27.00
" nisu, pehme—sõre	"	26.00—43.00
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg	—.32
A/S. Rotermannit eht:		
Jahud: rukki	100 kg	18.50
" püül	"	27.—
" nisu, pehme — sõre	"	25.50—42.00
Nisu	"	22.00—23.00
Rukis	"	17.00
Kaerad, sööda	"	—
Odrad, toidu	"	14.—
Seemned: ristikheina, pun., hil. timuti	"	150.—
Öli, linaseemned % baas	"	100.—
Herned, toidu, rohelised	"	22.00—35.00
Kartulitärklis "Supérieur"	"	31.—
" " Prima"	"	29.—
Suurup, kartuli, 42%	"	32.00—34.00
Glükoos	"	32.00—34.00
Margariin, kodumaa	"	85.00
Kakao, Hollandi Eesti	1 kg	1.60—2.80
"	"	1.00—2.30
Kohv, Rio, Santos jne.	"	—
Kesk-Ameerika sordid	"	—
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	"	5.60—6.00
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	"	5.00—5.50
Sidrunid	kast	29.00—32.00
Apelsinid	"	—
Suhkur, peenike, Inglise Vene	100 kg	—
"	"	49.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun Irboska ja Narva	"	3.20—3.85
"	Saksa, fr. Tallinn	"
"	Vene	"
Heeringad: Šoti „Matties“, I sort, tünn Norra	"	43.00—48.00
Liha, sea, I sort	1 kg	00.98—1.07
Liha, looma, I sort	"	00.33—00.65
Ölikoogid, linaseemne	100 kg	15.50—16.25
Sojatangud	"	—
Nisukliidi	"	10.00
Maapähklikoogijahu	"	—
Kivisü-i, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	—
Kivisü-i, auru, fr. Tallinn	"	—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabri.	"	75.00
Kütte turvas (A/s. „Eesti Turbat.“)		10.50
Turbabrikett fr. vagun Tootsi jaam	"	14.50
Pölevkivi, netto	"	9.00
Kütteöli, netto	"	58.00
Raskeöli A. B. C.	100 kg	7.25
Estobituumen A. B. C. D. E. F. tünnid br.	"	9.75
Asfaltmulsioon	" netto	10.25
Asfaltmastiks	"	5.75
Katuselakk, vaatides, ...	br.	10.25
Fenolaat	" netto	5.25
Karboliineum „Estokarbolineum“ A. B. C. netto	"	8.75—11.75
Raualakk, netto	100 kg	16.75
Immutusöli D. C., netto	"	6.75—7.75
Maanteeöli	"	5.80
Viljavuu-karboliineum, netto	ltr.	00.25
Mootorpetrooleum, ...	kg	00.16
Mootornafta	"	0.11,5
Dieselnafta	"	0.11,5
Putukamürk „Puttox“	"	1.50

Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	Kroonid	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
	kast	Kroonid	
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg 2.80—3.20	162 159	
Tallanahk, Ameerika, I s.	" 3.00—3.40	153 150	
Linaseemneöli	100 kg 84.00—87.00	144 141	
Värnits	100 kg 84.00—87.00	135 132	
Piirit, puh., eksp.(ekskl.v.)fob Tall.hl/alk.45.00-50.00		126 123	
Paber, rotatsooni	100 kg 23.20	117 114	
Puuvillane rie, Bjas, netto	mtr. 0.60—0.71		
Mitkal	" 0.46—0.61		
Lambavili 6. XI 1939. a.			
" I sort	1 kg Kr. 6.25	I 1 kg 103	
" II "	" 4.95	II " 93	
" III "	" 3.25	III " 83	
Või. 8. I 1940. a. Tendents: kindel.			
1.sort 1 kg Kr. 2.08, mis on tulnud sisse 31.XII 39-6. I 40			
Kaseiin. 8. I 1940. a. n.			
Toorkaseiin I s. 1 kg piimatalitus. Kr.—24			
" II " " " " " —22			
Tendents: kindel.			
Lambaliha 5. I 1940. a.			
Eksportditava värtske lambaliha hind Tallinna tapa- majades headuse järgi 120 senti kg.			
Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 7.-13. I 1940. a.			
Peekonsigade tapakaal:			
	I sort II sort III sort IV sort		
60—72 kg	104 99 93		
55,5—59 "	99 95	89 Siseturu-	
72,5—75 "			
75,5—80 "	95 91	88 hinnad	
Elussigade hindadeks noteeriti:			
kuni—120 kg raskused 72 s. eluskaalu kg.			
121—160 " 80 " " "			
161 ja raskemad 72 " " "			
Sead eluskaaluga 90—110 kg, olenevalt transpordivõim- lustest võivad minna eksportiks kas elussigadena või tapetult.			
Kanam. rask. 20—45 gr. 95 snt. kg fr. kogumispunkt.			
Piim. 8. I 1940. a.			
Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:			
I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes			
kauplustele müües	14 s. ltr.		
I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes			
piimatõöstustele müües	13 " "		
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes			
kauplustele müües	12 " "		
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes			
piimatõöstustele müües	11 " "		
Juust 2. I 1940. a. Tendents: kindel.			
Juusti hinnaks noteeriti ilma riikliku juure- maksuta fr. Tallinn:			
Sissetuln.juustu vanadus peab olema vähem. 120 päeva			
eksportjuust: Siseturujuust			
Šveitsi juust kuni 80-kg ratsas ja üle			
sort 12 A 120 senti kg 130 s. kg Šveitsi 1.10—1.25			
" 12 B 117 " 127 " " Edami 1.10—1.20			
" 11 A 108 " 118 " " Backst. 1.10—1.20			
" 11 B 105 " 115 " " Tilsiti 1.10—1.15			
" 10 A,B,C 100 " 100 " Konserv. 35% rasva 100—110			
	45% " 130—160		
	50% " 170		
Linad. 5. I 1940. a. Tendents: kindel.			
Lina kokkuostubinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s.o. sortide eest, mis vastavad Põllutööministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omadustele kui ka harimise ja sidumise poolest):			
Lina, ristna R	162 159		
hoffsdreiband HD	153 150		
dreiband D	144 141		
ordinärdreiband OD . . .	135 132		
liivi ordinärdreiband LOD			
takupraak H	126 123		
Takud I	117 114		
" II			
" III			
" ehituse			15—20
Kartulid: 8. I 1940. a. Tendents: kindel.			
1. Söögikartul:			
Virurannal			
Läänerannal			—
raudteejaamades			—
2. Seemekartul: "Majesteet"			—
"Varajane kollane"			—
"Jorgi hertsog"			—
Seemenekartuli hind 100% eksportdikölvulise va- liku eest vastavalt tunnustamise klassile.			
3. Tööstuskartul:			
tärklisevabrikus			— tärklise kg
Põhja-Eesti piiritusevabrikus			—
Kala d. 8. I 1940. Eksportdikölvulised fr. rannik.			"
Lõhe marjaga, värtske, kaal alat. 6 kg. kg snt.			—
Lõhe niisaga, värtske, kaal alat. 6 kg " "			—
Tendents:			
Angerjas, elus, rändangerjas, kaal alates 400 g			—
—go elus paigaangerjas			kg snt.
Tendents: kindel			
Koha, värtske, alates 38 cm Tend.: kindel			65
Koha, kaal 1—3 kg			90
Haug, elus, sumpades kg			—
Haug, mere, värtske, valik 1—3 kg Tend. kin.			55
Haug, järve,			53
Ahven, värtske, alat. 150 gr			25
Tursk, " sula, " 1 kg fr. Tall. kind.			9
roogitud, ilma peita, kaal alates			
600 gr			18
Aiasaadused. 5. I 1940. a.			
Öunad: eksportdikölvulised, fr. Tallinn, pak- kimiskuludeta fr. kokkuostupunkt:			
sügissordid			—
talvesordilised: I valik			.32
II "			.27
Tendents: püsiv			
Tööstusunad, Antonovka-sordilised			
Öunad			—
Tendents:			
Johvikad: eksportdikölvulised, franko kok- kuostupunkt, pakkimiskuludeta			.30
Tendents: kindel.			
Kurgid: konservitud, plekktoosid 5 kg			
fr. ladu Tallinn			2.60 toos
Tendents: elavam.			
Sigurid: eksportdikölvulised, fr. kokku- ostupunkt, pakkimiskuludeta			—
Tendents:			
Sibulad: eksportdikölvulised, fr. kokkuostup.			.15
Tendents: püsiv.			
Toornahad 5. I 1940. a.			
Hinnad olid maksvad vastuvõtu- punkt 8. I — 14. I 1940. a.			
Hobusenahad: soolatud, 17 kg ja üle;			
värsked 20 kg ja üle			Kr. 10.— tükki
soolatud, alla 17 kg; värsked,			
alla 20 kg			6.50 "
praak			3.50 "
Tendents: kindel.			

Veisenahad:		Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
värsked I	Kr. —80 kg	laduplats, 30% kooritud . . . kr.thm.	6.—
" II	" —70 "	Paberipuud — sulf.-haab. fr. Kehra	
" praat	" —55 "	laduplats, 30% kooritud . . . r.m. Kr.	—
soolatud I	" —96 "	Toepuud	8.00—9.00
" II	" —87 "	Pakud: kask	17.00—30.00
" praat	" —70 "	lepp I sort	32.00
Tendents: kindel.		II "	18.00
Väiskanahad: kerged, värskelt kuni		haab I "	35.00
3½ kg ja kuivad	4.60 tükk	II "	25.00
rasked, värskelt kuni 3½ kg ja üle	1.45 kg	saar	18.00—30.00
praat	2.60 tükk	Prussid	thm. „ 34.00—38.00
Tendents: kindel.		Saetud materjal: plangud +	
Lambanahad:		25% laudu alus 7":	
I OJ	Kr. 4.10 tükk	kuusk u/s	38.00
II J	" 3.50 "	IV sort.	34.00
III L	" 2.75 "	mänd u/s	37.00
IV K	" 2.25 "	IV sort	33.00
V praat	" —80 "	Kastilauad	50.00—60.00
Tendents: kindel.		Krohviliistud	tk. „ —
Karusnahad 5. I 1940.		Liiprid 25 cm × 25 cm × 272 cm	" „ —
fr. vastuvõtupunkt		Tendents: selgusesta.	
I. Kasvanduse karusnahad	Kr. — tk.	P r a h i d.	
II. Jahi karusnahad: Tendents:		L i n a	
metsjänes, täisväär. kindel (1/1)	" 0.50	Tallinn — Stettin . . . . . 1000 kg Rmk. 20.00	
punane rebane selgusesta (1/1)	" 16.—	" — Gent . . . . . 1016 „ sh. —	
tuhkur kindel (1/1)	" 6.25	" — Dundee . . . . . " "	—
nirk selgusesta (1/1)	" 3.—	P u u m a t e r j a l i d. Standard	
orav (1/1)	" —50	Tallinn — London . . . . . sb. —	
naarits kindel (1/1)	" 18.—	" — Hull . . . . . " "	—
mägra selgusesta (1/1)	" 4.—	" — Manchester . . . . . " "	—
Tendents:		" — Grangemouth . . . . . " "	—
III. Hööberebasenahad:		" — Belfast . . . . . " "	—
1) mustad ja tumedad, täisväär. (1/1) Kr. 36—80 tk.		" — Dundee . . . . . " "	—
2) 1/4 hööbe (1/1) " 44—90 "		" — Antverpen . . . . . " "	—
3) 1/2 " (1/1) " 53—100 "		" — Gent . . . . . " "	—
4) 3/4 " (1/1) " 64—120 "		" — Rotterdam . . . . . " "	—
5) täishööbe, " (1/1) " 69—130 "		" — Amsterdam . . . . . " "	—
6) vigastatud " — . . . . . 27—70 "			
Tendents: — selgusesta.		S e g a k a u p.	
Metsamaterj. hinn. fr laduplats Tallinn. 10. I 1940.		Tallinn — Stettin . . . . . 1000 kg Rmk. 12.00—45.—	
Palgi!: kuusk ja mänd . . . . . thm. kr. 16.00—17.00		" — London . . . . . 1016 kg sh. —	
Plokki-palgid . . . . . " . . . . . 30.00—33.00		" — Stokholm . . . . . 1000 kg Rkr. 12.00—90.—	
Pakud: kuusk . . . . . " . . . . . 12.—		" — Stettin, vöi . . . . . tynn Rmk. 1.50	
mänd . . . . . " . . . . . 12.—		" — London . . . . . sh. —	
Paberipuud — sulfiit . . . . . r.m. „ 8.20—10.00			
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra		K a r t u l i d.	
laduplats, 75% kooritud r.m. kr. thm. 6.65		Tallinn — Stokholm . . . . . 1000 kg Ekr. 13.—	

Toiduainete turg

L o n d o n.

Bacon, kaal 112 Ingl. naela. maks. hind sh. 125/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.

Northern Manitoba . . . . . sh. 29/11½

Rosario Santa Fe . . . . . —

Jahu, kaal — 140 Ingl. n. = 62,5 kg

Good Canadian sh 12/-

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 6/-

Kaerad, " " " = 50 kg „ 6/9

Linad, cif per tn.

Livonian, Basis Risten . nom. £ 120

Manchester.

Vöi.

Eesti . . . . . maks. sh. 143/-

H a m b u r g.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest . . . . . Rmk. noteerimata

Manitoba I, cif 100 kg eest term. \$ „

Hard Atlantic . . . . . „ „

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis . . . . . sh. „

" " Amsterdamis . . . . . " "

Suhkur.

Toores . . . . . sh. „

Belgia . . . . . „ „

Hollandi . . . . . „ „

Riis, Burmah II . . . . . Rmk. „

Väärtpaperite kursid

Väärt paberid	Nomin.väär.	Viimane divid.	Tehud	Ostjad	Muudj.
	Kroonides				
1927. a. 7% E.V. välisl. \$	1000	—	—	3800	—
" " £	100	—	—	1700	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
5% E.V. Majandusm.võlakirj. Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:	100	—	—	100	—
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	45	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	50	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	20	—
Pikal. P.: pantl. (20 a.) 6%	5000	—	—	5000	501
" " 6%	1000	—	—	1000	1001
võlakirjad (20 a.) 5%	5000	—	—	5000	501
" (5 a.) 5%	5000	—	—	5000	501
" (5 a.) 4½%	5000	—	—	5000	500
" (5 a.) 4%	5000	—	—	5000	500
4½/20% E. Maap. pantl. (7 s.)	100	—	—	100	—
4½/20% " (8 s.)	100	—	—	100	—
4½/20% " (9 s.)	100	—	—	100	—
4% Asunduskapit.võlakirj.	100	—	—	85	—
4% Asundusk. võlakirj., mis antud E. Maap. poolt krediidatasutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	100	—
6% E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	—	89	9
5% E. Maakrediits. riigi poolt garanteerit. pantl.	100	—	95	95	9
5% E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	95	—
A k t s i a d : Eesti Pank .	50	9%	—	65	—
Krediid Pank	50	7½%	—	50	—
Pärnu Krediid Pank . . .	50	4%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5%	—	—	—
Balti Puuvilla ketr.jakud. vabr. a/s	50	3 %	—	1450	150
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. "Volta"	100	8 %	—	—	—
"Eesti Union" kindl. a/s.	50	6%	—	—	—
"Ephag" Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing .	100	9 %	105	105	10
Eestimaa trükkikoda a/s. .	50	—	—	—	—
"Ilmarine" a/s.	100	—	80	80	8
"Fr. Krull" a/s.	50	8 %	—	—	—
"Hansa" kindl. a/s. . . .	50	10 %	—	80	—
"Kinnisvara" o/üh. . . .	50	6%	—	50	—
"Kütte Jõud" a/s. . . .	100	—	—	—	—
"Majaomanik" kinnisvare kasut. o/ü.	50	7%	53	53	5
"Massoprodukt" a/s. . . .	50	—	—	—	—
"Mootor" o/ü.	1000	8%	—	1265	—
Narva Kirjastustühisus .	50	5%	—	—	—
Piirit. puast. vabr. o/üh.	500	3%	500	499	50
"Polaris" Eesti kindl. a/s.	50	12%	—	—	—
"Port-Kunda" a/s.	50	6%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s. .	50	8%	—	49	—
Saku õlletehase a/s. . . .	50	5%	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	5%	—	—	—
SindiTekstiilvabrikute Üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—
"Ühiselu" a/s.	50	—	20	20	2
O/ü. "Taron"	50	—	50	50	5
Kreenh. Puuvillas. Man. o/u.	5000	14%	—	—	—
"Eesti Kiviõli" a/ü. . . .	50	—	—	—	—
O/ü. R-ei-t. Tebas "Ret"	100	10%	115	115	12
A/S. Tall. Laevaõlihisus .	50	12%	—	—	—
O/ü. "Elamu".	50	7%	50	50	5
A/S. A. Rosenwald & Co.	250	—	335	335	33
K.o./ü. "Loodus" põhiosat.	50	7%	5150	5150	5
" " eelisosatäh.	50	10%	5150	5150	5
O/ü. "Elamu"	50	8%	5150	5150	5
O/ü. "Ilutrükk" põhiosatäh.	50	8%	5150	5150	5
" " eelisosatäh.	50	8%	5150	5150	5

Tallinna fondibörsi

kursisedel

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE

31. detsembril 1939. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides	40.923.123.01	2. Tagavarakapital	1.276.038.89
välisraha	4.210.344.82	3. Eritagavarakapital	4.122.865.94
2. Vahetusraha	1.061.504.41	4. Jooksvad kohustused:	
3. Sisevekslid:		a) pangatähed liikvel	64.444.505.—
kaubavekslid	22.980.848.83	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	2.448.297.46	valitsuse	15.335.539.94
metsatööstusl.	21.120.—	pankade	16.376.954.49
4. Laenud:		teised	4.728.277.02 36.440.771.45
valitsusele	—	5. Muud passivid	23.203.725.84
teistele *)	29.017.971.88		
5. Kinnis- ja vallasvara	3.448.915.21		
6. Muud aktivid	30.345.781.50		
	134.487.907.12		134.487.907.12

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 44,74%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 740.285.60

JUHATUS

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

A.-S.

„EPHAG“

Harju 41

Tel. 427-09

Plekisepatõostus

A. Aman

Rüütsli 4

Tel. 430-19

Vorstitõostus ja liha-
kauplus

M. Markson

Narva 37

Tel. 313-67

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajale ja ärisöpradele soovivad firmad:

Plekitööstus ja litograafia

T u u b i t ö ö s t u s

G. Linholm

A rtur A. Linholm

Vana Kalamaja t. 32, tel. 439-93

Ajakirjanduskontor

F^{ma} G. Paju

Harju 43. Tel. 444-21 • Viru 21

Metallitööstus

K. Puusaag

Inseneri 3

Tel. 442-36

Osaühisus

„Kodukäsitöö“

Harju 48

Tel. 443-78

A-S. Norma

Litograafia ja plekistantsimise-
tööstus

Narva mnt. 19

Tel. 306-40

Pesuriide- ja kardinakauplus

J. Mespak

S.-Karja 3

Tel. 437-11

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

Mehaaniline jalanoüdetööstus

„OVALD”

S.-Ameerika 20

Tel. 474-91

A.S.

„KAUBAMAJA ESTIKA”

S.-Karja 20/12

Tel. 447-67

HERBERT F. TUNGAL

Graafikakontor

V.-Viru 9

Tel. 437-05

Karastavate jookide tööstus

„TERVIS”
om. G. Laiksoo

Herne 14

Tel. 463-35

Lihaäri

Vorstitööstus
Karl Habicht

V.-Kalamaja 7

Tel. 440-68

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja õrissõpradele soovivad firmad:

O.-ü. Riieturite ühiskaubamaja

R. Ü. K.

S.-Karja 19
Tel. 455-77
Tallinn

Tartu
Aleksandri 5
Tel. 36-20

Tekstiiltööstus

A.-s. „Transiito”

Narva 15

Tel. 311-04

Mööbliäri

J. Kallo

S.-Karja 18

Tel. 446-89

K-m.

Kr. Saar & Ko.

Viru 3

Tel. 461-20

Tekstiiltööstus

B. Vinterfeldt

Merepuiestee 17

Tel. 307-57

Graafikatööstuse tarveteäri

Kr. Uggur

Tallinn

V.-Karja 3

Tel. 443-80

Valmisriiетеäri

K-m.

„Empe”

Viru 22

Tel. 446-94

Kunstainete pressitööstus SEISLER & KO

Tartu mnt. 4

Telefon 313-84

Valmistab kunstpressainest elektri-
tarbeid, nööpe, kontoritarbeid j. n. e.

KLIIMA-SEADMED

õhu niisutamiseks,
õhu kuivatamiseks,
õhu uuendamiseks,
õhu jahutamiseks,
õhu pesemiseks,
õhu kütimiseks.

Richard Kablitzi sõsteemi järele alatiise õhuniiskuse. õhutemperatuuri, õhuhulga reguleerimiseks.

Kliima-seadmed võimaldavad tervishoiulist õhvrvärskendamist elu- ja büroruuumides kui ka avalikes hoonedes, kus toimub suurem inimeste koondumine, näit.: kirikud, teatrid, kinod, koolid, haiglad jne.

Kliima-seadmed on võimelised õhupuhastamise ning vastava niisutamise ja tempereerimise kaudu tõõstustuse toodeote kvaliteeti tõstma, näit. muutuvad lõngad tekstiiltõõstuses õige õhuniisutamise juures elastsemaks, kövemaks ja siledamaks ning lasevad end paremini ümber tõötada.

Kliima-seadmete kaudu on võimalik korrald. koloniaal- ja toiduainete õiget alalhoidu. **Kliima-seadmete** majanduslikkus selgub nende sisseseadmisel ning kasutamisel.

PEAESINDAJA EESTIS DIPL. INS. A. LUKK, TALLINN, PK. 11, TEL. 516-22.

